HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

ČTRNÁCTIDENÍK ČESKÉ KATOLICKÉ MISIE V CHICAGU

No 17/2001 Cena $ 1.50 AUGUST 25, 2001

Košičtí mučedníci

svatý Melichar Grodecký, Marek Križín a Štěpán Pongrác

Melichar Grodecký (Melchior Grodziecki) se narodil ve Slezském Těšíně r.1584. Jeho strýc Jan Grodziecki byl v letech 1572-74 olomouckým biskupem a druhý strýc Václav vratislavským kanovníkem. Z matčiny strany byl příbuzným se sv. Janem Sarkandrem, který podstoupil podobnou mučednickou smrt 17.března 1620, tedy o půl roku později než jeho synovec.

Po skončení osmiletého studia na jezuitském gymnasiu ve Vídni Melichar Grodecký vstoupil do jezuitského noviciátu v Brně, kde 22.května 1605 složil řeholní sliby. Filosofii a teologii vystudoval na jezuitském Klementinu v Praze, kde byl 1614 vysvěcen na kněze. V Praze působil jako ředitel výchovného ústavu sv. Václava a byl duchovním správcem pražské farnosti Kopaniny. V roce 1618, když se zmocnili Prahy protestanti, byli jezuité z Prahy vyhnáni a Otec Melichar odešel do Košic, aby tam působil jako duchovní v císařském vojsku, neboť dobře mluvil česky, německy, polsky a částečně maďarsky, jak toho bylo třeba v této národnostně smíšené armádě.

Jméno ***Marka Križina*** je odvozeno od města Križevce ležícího severovýchodně od Záhřebu v Chorvatsku, kde se 1588 narodil. Jeho otec byl důstojníkem pohraniční stráže. Chlapec vynikal nadáním a proto rodiče, aby mu zajistili nejlepší možnou výchovu, ho jako dvanáctiletého poslali do vzdálené Vídně na jezuitské gymnázium. Přáli si, aby si vyvolil vojenskou kariéru, ale dorůstající mladík se rozhodl pro kněžské povolání. Z Vídně odešel do Štýrského Hradce studovat na jezuitském učilišti filosofii a fyziku. Teologická studia absolvoval v Římě a Německo – maďarské koleji, kterou otevřel r. 1552 zakladatel Tovaryšstva Ježíšova sv.Ignác z Loyoly. On si uvědomil, že prvořadou úlohou pro obnovu Církve v Německu a maďarsku je výchova teologicky vyspělého a Církvi oddaného duchovenstva. Po čtyřletém teologickém studiu byl Marek Križin v září 1615 vysvěcen na kněze. I když byl mladý kněz zcela prodchnut jezuitským duchem, do řehole nevstoupil a to pravděpodobně z důvodu, že r. 1606 při Vídeňské mírové smlouvě byl formulován protijezuitský zákon, který by mu ztěžoval jako řádovému členu činnost v Maďarsku.

Obraz Košických mučedníků namalovaný k jejich kanonizaci

Po úspěšném složení doktorské zkoušky přišel Martin Križin do Trnavy, kde sídlil arcibiskup Petr Pázmány, jehož arcibiskupské město Ostřihom, bylo ohrožováno a později obsazeno Turky. Arcibiskup, který dostal na Križina to nejlepší doporučení, mu svěřil v r.1616 funkci profesora a ředitele kapitulní školy a také ho jmenoval ostřihomským kanovníkem. O dva roky později ho ustanovil arcidiákonem v Komárně a správcem bývalého rozsáhlého benediktinského opatství v Krásnej nad Hornádem na východním Slovensku. Odtud dojížděl do nedalekých Košic, aby tam vykonával duchovní službu.

Štěpán Pongrác se narodil pravděpodobně r.1583 ve vesnici Alvinc u Alby Julia v Sedmihradsku, v dnešním Rumunsku. Pocházel ze slavné maďarské šlechtické rodiny, která se proslavila v bojích proti Turkům. Zvláštností kal-

Svatý otec Jan Pavel II. při kanonizaci Košických mučedníků 2.července 1995

vinského Sedmihradska byla jezuitská kolej v Kluži, která se svojí úrovní vyrovnala vyspělým evropským gymnaziím. A žákem této školy byl neobyčejně nadaný Štěpán Pongrác. Při čtení životopisu sv.Ignáce z Loyoly pochopil, že duchovní rytířství je vznešenější než světské a tak se rozhodl, že se stane jezuitou. Jeho rodiče však očekávali, že jejich syn ozdobí vážený rod vojenskou či politickou kariérou. A tak kladli jeho rozhodnutí všemožné překážky. V jednom dopise svým rodičům píše: „I kdybyste mi nasadili řetěz a chtěli jste mne připoutau k tomuto světu a tak odvrátit od mého cíle, tím byste mne ještě více spoutali s Ježíšem Kristem, po kterém nesmírně toužím.“ Nakonec rodiče, ač neradi, ustoupili a 19 letý Štěpán vstoupil do jezuitského noviciátu v Brně, kde 11.července 1604 složil první řeholní sliby. Na filosofická studia byl poslán do Prahy, kde zároveň vyučoval v nižších třídách gymnazia a pak do slovinské Lublaně, aby tam dokončil filo-

Foto na titulní straně:
Košičtí mučedníci - sv. Melichar Grodecki, Martin Križin a Štěpán Pongrác

Ke kanonizaci se sjeli biskupové latinského i východního obřadu z celého Slovenska i okolních zemí

sofii. Rétoriku studoval v rakouském Klagenfurtu. Po čtyřletém teologickém studiu ve Štýrském Hradci byl 1615 vysvěcen na kněze.

Jezuitští představení zpozorovali na přelomu 15. a 16. století, že katolická víra tak silně zakořeněná na Slovensku je ohrožena jednak německými přistěhovalci do hornických středisek, kteří přinášeli luteránskou víru, jednak maďarskou kalvinistickou šlechtou. Proto se rozhodli vybudovat v Humenném nedaleko Košic apoštolské středisko a právě tam poslali novokněze Štěpána, aby zde mohl uplatnit svoji mateřskou řeč, vzdělání a apoštolské schopnosti.

Generál Ondřej Dóczy, velitel císařské posádky v Košicích požádal r. 1618 jezuity, aby založili v městě stálou misii, neboť katolíci jsou bezbranní proti úspěšnému demagogickému kalvínskému kazateli Alvinczymu. Představení se rozhodli poslat Otce Štěpána Pongráce jako nejschopnějšího pro toto významné město a tamější těžkou misii. O účinnosti jeho apoštolské práce vydal svědectví sám Alvinczy: „Dokud bude žít tento jezuita, nemohu mít ani já, ani nová víra mnoho naděje!"

Sedmihradský kníže Gabriel Bethlen (1580-1629), kalvinista, uposlechl roku 1619 výzvy českých protestantských stavů, aby se připojil k povstání proti katolickým Habsburkům a dal rozkaz svému vojsku k pochodu na Vídeň. Jedna část jeho armády pod vedením Juraja Rákócziho se dala směrem na Košice, kam dorazila 2.září. Velitel císařské posádky Ondřej Dóczy dal uzavřít městské brány, připraven hájit město. Ale košičtí kalvinisté a luteráni pod vedením kazatele Alvinczyho zrádně brány otevřeli a město vydali Rákócziho husarům, kteří 4.září vtrhli do města, ihned obklíčili Levočský dům a zajali císařského generála Ondřeje Dóczyho. Potom se vrhli ke Královskému domu, jenž byl sídlem katolické misie a kde v té době s jezuitským knězem Štěpánem Pongrácem a jeho spolubratrem Melicharem Grodeckým byl také přítomen kanovník Marek Križin. Kněží byli v domě uvězněni a nikdo k nim nesměl přijít. Po tři dny je trápili hladem a žízní, až v pátek jim předhodili s posměchem maso, jehož se ale kněží nedotkli. Přišel k nim vyjednávač Rákócziho, jenž se je snažil všemožnými sliby přesvědčit k odpadu, ale když se vrátil k Rákóczimu s nepořízenou, ten rozzuřen, dal rozkaz k nejkrutějšímu mučení, ke kterému došlo z pátku na sobotu, tedy ze 6. na 7.září 1619.

Po půlnoci vtrhli mučitelé pod vedením Jana Lajoše dovnitř a udeřili Otce Pongráce tak silně po hlavě, že zakrvácený padl na podlahu. Strhali mu šaty, pálili boky loučeni, bodali meči a halapartnami, provazem zadrhnutým kolem hlavy mu stahovali lebku, že až praskala a oči vystupovaly z důlků. Prsty mu vtlačovali do hlavní pušek a tak je lámali. Vyzývali ho, aby se přiznal, že připravoval s císařskými důstojníky spiknutí proti kalvinistům a luteránům. A když pak již nejevil známky života, hodili ho do odpadové žumpy za budovou. Podobně byli mučeni Otcové Melichar Grodecký a Marek Križin, ale těm nakonec usekli hlavy a vhodili je také do odpadové stoky, kde měla zůstat umučená těla pro výstrahu. Zpráva o umučení se roznesla rychle po celém městě a okolí. V zabitých kněžích každý viděl opravdové mučedníky, ke kterým se věřící obraceli s modlitbou a též nekatolíci odsuzvali tak hanebný zločin.

Zástupci městské policie z Košic přinášejí k oltáři ostatky Košických mučedníků

Oltář na košickém letišti při kanonizaci Košických mučedníků 2.července 1995, na boku desítky základních kamenů pro nové slovenské kostely a řada nových zvonů, které při slavnosti Svatý otec Jan Pavel II. posvětil

(Fotografie Anton Koscelník - Chicago)

Ostatky třech mučedníků Košických, které jejich mučitelé tak potupně zneuctili, jsou dnes uchovávány a uctívány v jezuitském kostele v Trnavě, v Košické, Záhřebské a Ostřihomské katedrále a v Těšínské kapli sv.Melichara Grodeckého. Na přímluvu těchto mučedníků se udála mnohá vyslyšení. 15.ledna 1905 papež sv.Pius X. Je prohlásil za bahoslavené a 2.července 1995 je Svatý otec Jan Pavel II. prohlásil v Košicích za svaté. Kanonizace ze zúčastnily nepřehledné statisícové zástupy věřících a Svatý otec v závěrečné modlitbě při svatořečení vyslovil probu: „Všemohoucí Bože, uděl nám milost, abychom podle příkladu Košických mučedníků zůstali věrni Ježíši Kristu a jeho Církvi!"

Památka Košických mučedníků sv. Melichara Grodeckého a jeho druhů se slaví 7.září.

Karel Chrobák

SVÄTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI

JÁN PAVOL II.

Liturgická čtení

22.neděle v mezidobí - 2.září 2001

1.čtení - Sir 3, 19-21. 30-31

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Synu, dělej své práce v skromnosti, a budeš milován bohumilými lidmi. Čím jsi větší, tím víc se pokořuj, a před Pánem nalezneš milost. Neboť veliká je moc Pána, je slaven pokornými lidmi.

Pro ránu domýšlivce není uzdravení, neboť se v něm uchytilo ošklivé býlí. Rozumné srdce chápe poučné výroky, moudrý člověk touží po pozorných posluchačích.

2.čtení - Žid 12, 18-19. 22-24a

Čtení z listu Židům.

Bratři!

Nepřistoupili jste k hmotné hoře, z které šlehal oheň a která byla zahalena mračnou temnotou a bouří a při tom za zvuku trouby byly prohlášeny předpisy. Když to všechno Izraelité slyšeli, zdráhali se poslouchat a prosili, aby (Bůh) už k nim nemluvil.

Vy však jste přistoupili k hoře Sión a k městu živého Boha, k nebeskému Jeruzalému: ke vznešenému shromáždění obrovského množství andělů a k obci prvorozenců, kteří jsou zapsáni v nebi; (přistoupili jste) k soudci, Bohu všech, k duším spravedlivých, kteří už dosáhli cíle, a k Ježíši, prostředníku nové smlouvy.

Evangelium - Lk 14, 1. 7-14

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když Ježíš přišel v sobotu do domu jednoho z předních farizeů, aby tam pojedl, dávali si na něj pozor.

On si všiml, jak si hosté vybírají přední místa. Řekl jim tedy toto poučení: „Až budeš od někoho pozván na svatební hostinu, nesedej si na přední místo. Mohl by být od něho pozván někdo vzácnější než ty, a ten, kdo pozval tebe i jeho, by přišel a řekl ti: 'Uvolni mu místo!' Tu bys musel s hanbou zaujmout poslední místo.

Ale když budeš pozván, jdi si sednout na poslední místo, takže až přijde ten, který tě pozval, řekne ti: 'Příteli, pojď si sednout dopředu!' To ti bude ke cti u všech, kteří budou s tebou u stolu. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen."

Svému hostiteli pak řekl: „Když strojíš oběd nebo večeři, nezvi své přátele, ani bratry, ani příbuzné, ani bohaté sousedy, aby tě snad také nepozvali, a tak by se ti dostalo odměny. Ale když strojíš hostinu, pozvi žebráky a mrzáky, chromé a slepé.

A budeš blahoslavený, protože oni ti to nemají čím odplatit. Dostaneš však odměnu při vzkříšení spravedlivých."

Myšlenky ke čtením

1. čtení

Kniha Sirachovcova vznikla asi mezi r. 180-171 př. Kr. Doba byla pro Izrael nesnadná. Nešlo jen o to, která velmoc Izrael uchvátí, šlo také o snahu pořečtit kulturu, náboženství, způsob života v Izraeli. Pravověrné židovství bylo v těžkém postavení, i velekněz byl v té době člověkem, který zklamal. V tomto ovzduší vznikla kniha Sirachovcova, která shromažďuje výroky a průpovědi, které mají zachránit a zprostředkovat to nejdůležitější z věrouky a zbožnosti, vyrostlé v Izraeli.

Výzva k pokoře nechce vést k pěstování pokory jako samoúčelné „ozdoby" na charakteru člověka. Pokora pro věřícího vychází z nesporného vědění o moci a naprosté nadřazenosti Pána, o kterém zbožný jasně ví, oč je větší, než on sám. Slova „Čím jsi větší, tím více se pokořuj" předpokládají, že člověk nebude v rámci snahy po pokoře sebe sama ničit, dělat nicotným, ale že jeho pokora bude průvodkyní jeho růstu - bude vycházet z rostoucího poznání, oč Bůh převyšuje nás samotné. Slova o „ráně domýšlivce" působí dost pesimisticky, ale z praktického života víme o jejich pravdivosti.

2. čtení

Adresátům listu Židům říká tento obraz velmi výrazně, že nemají být obráceni zpět, totiž k mojžíšskému zákonu, který je naznačen hmotnou horou, na níž byl předán. Jako závazný bod naděje je naopak ukazována eschatologická budoucnost, nebeský Jeruzalém. To ovšem není jen něco, co lze čekat v budoucnosti. Mluví se i o přítomnosti tohoto Jeruzaléma, kterou je existující církev, tedy ti, kdo jsou prvorozenci a jména mají zapsána v nebi a také církev vítězná, tedy ti, kdo jsou už u Boha.

Evangelium

V tomto poučení můžme vidět řeč o „vybírání si míst" v království Božím. Patrně na adresu sebevědomých farizeů je řečeno, že člověk sám není tím, kdo označí své správné místo v Božím království. Je tedy třeba počkat, jaké místo nám tam přidělí Bůh. Podle posledního verše je zřejmé, že jeho hodnocení je či může být úplně jiné, než naše. V tom je naděje i varování.

Mladý věřící člověk je v nebezpečí, že se bude pro svou víru považovat za něco nepatřičně zvláštního, že ji bude poněkud zakrývat nebo se za ni stydět, že bude mít strach, že si svou víru před ostatními neobhájí. Může mu to dost zkrušit život, ale přece jen to není to nejnebezpečnější. Když dobře poroste a vyzraje, nabude postupně hlubšího chápání víry, nabude jistotu i v obyčejných oblastech života, pochopí, komu uvěřil a co to znamená a nebude si nijak připadat jako druhořadý člověk. Začne se tedy nejen cítit vcelku normálně, ale své křesťanství pochopí jako dar i jako jistou přednost před ostatními.

A tady začíná jiné nebezpečí, které ohrožuje hlavně nás, kteří už žijeme v prostoru víry a církve nějaký ten rok. Nebezpečí, že se začneme na lidi kolem nás, na lidi mimo víru, dívat svrchu, že třeba těmi, kteří dělají v životě okaté chyby nebo kteří odpadli, začneme pohrdat. Chcete-li si udělat malý test v té věci, představte si, že skutečně Pán Ježíš pořádá velikou hostinu a pozve na ni vás a všechny lidi z okolních domů, nebo celou vesnici, nebo celý váš podnik, školu atd. A teď - kam si sednete? "Nenacpal" by se věrný křesťan samozřejmě a podle svého rozhodnutí (tedy ne na Ježíšovu výzvu) někam dopředu? Jistě, milujeme Krista a tak chceme být u něho. Ale co kdyby on nějakého zpustlíka nebo protivu (dle našeho hodnocení!) posadil výše, před nás? Snesli bychom to? Uznali bychom, že my soudíme podle zdání, on však vidí do srdce? Tady by si mohl každý potichoučku odpovědět pro sebe sám.

Stůl Slova - P. Ing. Aleš Opatrný

Myšlenky ke čtením

1. čtení

Kniha Moudrosti, nejmladší kniha Starého zákona (50 př. Kr.), v sobě nese jakousi tresť starozákonního myšlení, obohacenou občas o prvky řecké moudrosti. Samotný pojem moudrosti nelze brát v běžném významu dnešního jazyka. Slovo „moudrosť" totiž prodělalo v židovském myšlení dost dlouhý vývoj. Spojení knihy Moudrosti se jménem krále Šalamouna už samo o sobě naznačuje, že zde je hovořeno o moudrosti, která z Boha vyvěrá a před ním obstojí, že jde ale současně o moudrost, kterou má mít člověk, která je pro něho dosažitelná.

Protiklad mezi lidským a božským myšlením a hlavně mezi božskými a lidskými věcmi je příznačný pro tuto nejmladší knihu Starého zákona. Starší starozákonní spisy vidí „nebe a zemi" jako celek, který převyšuje jen Hospodin sám.

Poznat „nebeské věci" znamená především poznat, co chce Pán, tedy ztotožnit se s jeho vůlí, s jeho láskyplným plánem. Pro člověka samotného je to nedosažitelné, musí mu být „shůry dáno." Slova o tom, že se s námahou domýšlíme o pozemských věcech (tedy že s námahou poznáváme to, s čím máme smyslovou zkušenost), platí dnes v neztenčené míře. „Porušitelné tělo zatěžuje duši" - to je myšlenka dost cizí semitskému myšlení. Nemusí být ale přesto hned brána jako výraz čistě platónských názorů. Celý verš spíš věrně vystihuje naši denní situaci, v níž jsou plány našeho ducha, našeho myšlení, většinou utlačovány našimi fyzickými možnostmi a množstvím našich denních starostí. Nemůžeme všechno najednou, nevydržíme tolik, kolik bychom chtěli.

2. čtení

Pavel se dostal ve vězení do obtížné situace. Vyhledal ho otrok - křesťan, který utekl svému pánovi. Podle zákonů ho měl Pavel vrátit, podle logiky věci by bylo lepší, aby u Pavla zůstal. Pavel tedy volí cestu podle zákonů, ale vyzývá otrokova pána přesto ke křesťanskému postoji odpuštění, který jediný křesťanu sluší.

Evangelium

Mnoho křesťanů bude asi tvrdit, že dnešní text nejde brát doslova, že je to přehnané, nebo, že je to myšleno jen obrazně, případně, že je to jen pro někoho, třeba pro řeholníky apod. Podíváme-li se na Ježíšovo okolí v evangeliích, opravdu tam najdeme pestrou společnost - od okukujících přes chvilkové nadšence a váhavce až po ty, kteří „opustili všechno a šli za ním." V pronásledování vydrželi ovšem jen ti poslední. Zdá se, že podobná situace je i u nás dnes: okolo Ježíše byla a je pestrá společnost: přihlížející, fandové, příznivci, „diplomaté," bázlivci, učedníci. Jen ti poslední se zřejmě chtějí od něho něčemu důležitému naučit a naučí se. A právě o to „naučení se životu" jde zřejmě víc, než o co jiného. Tedy slova dnešního evangelia platí v plném smyslu především pro ty, kdo mají učit jiné (biskupové, kněží ... ale také rodiče) a dále pro každého, kdo to myslí s křesťanstvím vážně, což neznamená, že je ochoten uvěřit těm nejneuvěřitelnějším věcem, ale znamená to, že poznal v Ježíši Mistra a Pána svého života a proto se chce od něho učit. Tvrdost dnešní doby má tu výhodu, že donutí nakonec každého, aby „přiznal barvu" a pokud chce být učedníkem čili pořádným křesťanem, bude velmi brzo postaven před volbu, co je ochoten ztratit a milovat méně. Pokud Krista, tak dříve nebo později ztratí své křesťanství tak jako tak. Kdo se totiž nerozloučí dříve nebo později se vším, co má (byť by to byla ta poslední a nejbližší věc, totiž mé vlastní já), ten se rozloučí dříve nebo později s Kristem. Podobenství o stavbě věže a vedení války jen podtrhují, že nelze brát tyto ostré požadavky evangelia nedůsledně.

Stůl Slova - P. Ing. Aleš Opatrný

Liturgická čtení

23.neděle v mezidobí - 9.září 2001

1.čtení - Mdr 9, 13-18

Čtení z knihy Moudrosti.

Kdo z lidí může poznat Boží úmysly, kdo pochopí, co chce Pán? Myšlenky smrtelníků jsou totiž nejisté a naše záměry vratké. Vždyť porušitelné tělo duši zatěžuje a pozemský příbytek utlačuje mysl plnou starostí.

S námahou luštíme smysl pozemských věcí, nesnadno nalézáme to, co je nejvšednější. Kdo může vyzkoumat to, co je v nebi? Kdo poznal tvou vůli, když jsi mu nedal moudrost a z výšin neposlal svého svatého ducha?

A tak se upravilo chování těch, kdo jsou na zemi, lidé se naučili, co je ti milé, a moudrostí se zachránili.

2.čtení - Flm 9b-10. 12-17

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filemonovi.

Mluví to Pavel, stařec, a nyní vězeň pro Krista Ježíše. Prosím tě za svého syna, kterému jsem dal život tady v žaláři, Onezima. Posílám ti ho nazpátek, (přijmi ho,) jako by to bylo moje vlastní srdce. Nejraději bych si ho nechal u sebe, aby mi sloužil místo tebe tady ve vězení, které snáším pro hlásání evangelia. Ale nechtěl jsem nic udělat bez tvého souhlasu, aby tvůj dobrý skutek nevypadal jako vynucený, nýbrž byl dobrovolný.

Vždyť snad proto ti byl vzat na čas, abys ho dostal nazpátek navždycky, ne už jako otroka, ale jako něco více než otroka: jako drahého bratra. Když i mně je tolik milý, jak teprve tobě, jako člověk i jako křesťan. Jsi-li tedy přesvědčen, že já a ty patříme k sobě, přijmi ho, jako bych to byl já sám.

Evangelium - Lk 14, 25-33

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíše cestou doprovázely velké zástupy. Obrátil se k nim a řekl: „Když někdo přichází ke mně a neklade svého otce, svou matku, ženu, děti, bratry a sestry - ano i sám sebe - až na druhé místo, nemůže být mým učedníkem.

Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem.

Když někdo z vás chce stavět věž, nesedne si napřed a nespočítá náklady, jestli má dost na dokončení stavby? Kdyby totiž položil základy a nestačil ji dokončit, vysmáli by se mu všichni, kdo by to viděli, a říkali by: 'Tenhle člověk se pustil do stavby, ale nemohl ji dokončit.'

Nebo když má některý král vytáhnout proti jinému králi, aby s ním vedl válku, nesedne si napřed a neuvažuje, jestli se může s deseti tisíci vojáků utkat s tím, kdo proti němu táhne s dvaceti tisíci? Jestliže na to nestačí, vyšle posly, dokud je ten druhý ještě daleko, a žádá o podmínky míru.

Tak ani žádný z vás, kdo se nezřekne všeho, co má, nemůže být mým učedníkem."

ZE SVĚTA

Papež píše mladým lidem ke světovému dni mládeže. - Svatý otec Jan Pavel II. zaslal mladým lidem poselství, v němž je zve k duchovní přípravě na XVII. Světový den mládeže, který se uskuteční v kanadském Torontu 23.-28. července 2002. Hlavním tématem listu je biblický citát: „Vy jste světlo světa, vy jste sůl země." Je zvykem, že papežovy dopisy se stávají tematickým mottem setkávání mládeže v nejrůznějších skupinách. Jde o konkrétní výraz dialogu církve se světem mladých generací. Papež v poselství vyzývá mladé lidi, aby přijali svou zodpovědnost hlasatelů evangelia a dodává jim odvahu. Vyzývá je, aby četli jeho poslední apoštolský list „Novo millennio ineunte" (Na počátku nového tisíciletí) a nacházeli v něm povzbuzení pro svůj život.

Zvláštní důraz položil papež na ekumenickou povahu setkání. Za modlitební úmysl pro SDM v Torontu ohlásil „plné společenství mezi křesťany v pravdě a lásce." Jako „sůl země" jsou mladí křesťané povoláni, aby chránili víru a předávali ji dále. „Vaše generace je zvlášť výrazně konfrontována s výzvou zachovat neporušený obsah víry," apeluje papež na své adresáty. Jen tak se můžete stát „apoštoly a svědky nového tisíciletí." Zvláště mládeži je vlastní hledání absolutna, smyslu a plnosti života. Jan Pavel II. říká doslova: „Milí mladí lidé, ať vás neuspokojuje nic, co zaostává za nejvyššími ideály! Nenechte se odradit těmi, kteří se po zklamání životem stali hluchými k nejhlubším a opravdovým touhám svého srdce! Uděláte dobře, když se nespokojíte s bezduchými zábavami, přechodnými módními jevy a jednostrannými plány. Když si zachováte velkou touhu po Pánu, budete se moci vyhnout průměrnosti a konformismu, které jsou v naší společnosti tak rozšířeny." Jako „světlo světa" mají být mladí věřící „strážci jitra," které spočívá v opětovném příchodu zmrtvýchvstalého Krista. Papež vyslovuje přání, aby mladí lidé byli „věrohodnými svědky milující přítomnosti Krista a nezatemňovali světlo víry." „V souvislosti se stávající sekularizací, v níž mnozí naši současníci myslí a žijí tak, jakoby Bůh neexistoval, nebo jsou přitahováni iracionálními formami náboženství, musíte právě vy, milí mladí lidé, opět ujišťovat, že víra je osobní rozhodnutí, které si nárokuje celou existenci," píše Jan Pavel II. Dějiny církve znají mnoho mladých světců, připomíná papež. - Mladí lidé z České republiky, kteří se ve větším množství nebudou moci zúčastnit SDM v Americe, se k tomuto velkému setkání připojí 3. Celostátním setkáním mládeže, které se koná ve Žďáru nad Sázavou 13.-18. srpna 2002. *ČBK*

Arcibiskup Milingo se vrací do církve - Zambijský arcibiskup Emmanuel Milingo, jehož nedávný sňatek šokoval římskokatolickou církev, se rozhodl vzdát své manželky a vrátit se do lůna církve. Oznámily to vatikánské zdroje, podle nichž Milingo (71) přeruší také vztahy s reverendem Moonem, který ho sezdal s 43letou korejskou lékařkou letos v květnu v New Yorku při obřadu kolektivních svateb. Milingo pobouřil katolickou církev nejen svým sňatkem, ale již dříve na sebe přivolal její hněv, když vystupoval jako léčitel a vymítač ďábla. Vatikán dal Milingovi čas na obrácení, a ten nyní v Římě na neznámém místě rozjímá a modlí se. Milingo zaslal papeži Janu Pavlovi II. vlastnoruční dopis, jehož text Vatikán 14.srpna zveřejnil, v němž se Milingo celým svým srdcem zavazuje k životu v katolické církvi, zříká se života se svojí ženou Marií Sungovou, stejně jako vztahu s reverendem Moonem, zakladatelem kontroverzní sekty Církev sjednocení. „Jsem váš ponížený a poslušný sluha," napsal Milingo papeži. „Vaše slova: 'Ve jménu Ježíše, vrať se do katolické církve' byla jak výzvou mé domovské církve, tak otcovským příkazem zachovat svoji věrnost a poslušnost vůči Vám, zástupci Boha na zemi." Manželka arcibiskupa Milinga Maria Sungová ihned zahájila protestní hladovku s cílem přimět Vatikán, aby jí umožnil kontakt s manželem. Ten take jí zaslal prostřednictvím Vatikánu dopis, který však odmítla přijmout. Podle deníku La Republica Milingo v dopise údajně manželství lituje: „Prosím Tě, snaž se mne pochopit. Když jsem se s Tebou oženil, udělal jsem něco, co jsem nesměl udělat, kvůli vztahu celibátu, který mě jako kněze a biskupa spojoval s Bohem a s církví před obřadem z 27. května, vztahu, který nelze zrušit."

Rozsáhlé záplavy na severovýchodě Íránu - Na 240 stoupl počet obětí rozsáhlých záplav vyvolaných lijáky, které postihly severovýchodní oblasti Íránu. Nejméně 300 lidí je nezvěstných a je malá naděje, že někdo z nich zůstal na živu. Íránské úřední zdroje oznámily, že bylo evakuováno několik desítek tisíc lidí. Podle dosavadní bilance bylo zaplaveno 37 000 akrů zemědělské půdy, přičemž 1500 domů, 80 kilometrů silnic a 100 automobilů bylo zcela zničeno. Poškozeny byly i rozvody plynu, který se v íránských městech používá k vaření, topení a často i svícení.

Antiglobalisté z GSF chtějí summit FAO v Římě - Organizace Genoa Social Forum (GSF) 15. srpna vyzvala, aby se summit Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) konal od 5. do 9. listopadu v Římě podle původního plánu. Organizace Genoa Social Forum seskupuje asi tisícovku antiglobalizačních hnutí a chce předložit summitu FAO následující návrhy: zrušení protekcionistických opatření bohatých zemí vůči zemědělským výrobkům chudých zemí, přístup k pitné vodě pro všechny, zamítnutí geneticky upravených potravin. Dále se chce také zasadit o dodržování svých vytčených cílů, jež si FAO stanovila v boji proti hladu, odmítnutí podřídit zemědělské výrobky pravidlům Světové obchodní organizace (WTO), kritika patentů na přírodní produkty. José Bové, známý francouzský zemědělský předák a vůdce Evropské konfederace rolníků, vyzval k uspořádání poklidného „antisummitu proti hladu ve světě" na 5. listopad do Říma, což je v den, kdy summit FAO začíná. Vláda Silvia Berlusconiho po prožitých násilnostech, které provázely summit sedmi nejvyspělejších zemí a Ruska (G8) v Janově (20. až 22. července), navrhla, aby se

summit FAO přesunul z Itálie do jiné země. Jako jedna z možností konání summitu byla uvedena Afrika. Toto místo bylo zdůvodněno i tím, že by se summit měl konat v regionu, který je nejvíce hladem a bídou postižen, což jsou hlavní témata nadcházejícího jednání organizace.

Zemřela nejstarší dcera bývalého prezidenta USA Reagana - Ve věku 60 let zemřela 8.srpna v severokalifornském Granite Bay Maureen Reaganová, nejstarší ze čtyř dětí bývalého amerického prezidenta Ronalda Reagana. Reaganová, kterou měl bývalý prezident USA ze svého prvního manželství s herečkou Jane Wymanovou, bojovala pět let s následky onemocnění rakovinou kůže. V 80. letech a na začátku 90. let se neúspěšně pokoušela o vlastní politickou kariéru. Pracovala ve veřejných službách i jako moderátorka.

Ve světě řádí počítačové viry - Počítačový virus Code Red II napadl některé hongkongské vládní servery, k nimž byl v důsledku toho ihned znemožněn přístup. Informovala o tom agentura Reuters s odvoláním na mluvčí hongkongské vlády. První příznaky napadení se objevily v pondělí 13.srpna a krátce poté byl přístup k Internetu, který je určen k šíření informací mezi vládními resorty, znemožněn. Veřejně přístupné internetové stránky vlády jsou v pořádku. Virus Code Red II napadá počítače se systémy Windows NT a Windows 2000 a jejich internetový sofware IIS. Code Red II na rozdíl od svého předchůdce, který v červenci zasáhl přes 300.000 počítačů, na infikovaných systémech zanechává „zadní vrátka," která je činí zranitelnými vůči útokům hackerů a která odhalují uložené informace. Mezi tím se v Jižní Koreji objevila třetí, ještě nebezpečnější varianta počítačového viru Code Red. Oznámilo to 10. srpna jihokorejské ministerstvo informací a spojů. Code Red III se šíří ještě rychleji než dřívější verze a zanechává za sebou širší „zadní vrátka." Podle ministerstva bylo různými verzemi viru Code Red III v Jižní Koreji zasaženo kolem 43.200 serverů a 15.000 organizací či společností. Podle ministerstva byly virem napadeny nejvíce malé firmy a vzdělávací instituce. Virus Code Red, který stál na počátku této řady počítačových virů, se letos projevil ve dvou vlnách: v červenci zasáhl přes 350.000 počítačů a počátkem srpna dalších 300.000. Panovaly obavy, že zpomalí chod internetu, ale nestalo se tak. Code Red, jenž zahlcuje přenosové a příjmové schopnosti internetových adres, byl nicméně zaznamenán nejen ve Spojených státech, ale také například v Jižní Koreji, Francii a Británii; vzápětí se objevil Code Red II a nyní Code Red III.

Vědci možná objevili lék na lidskou variantu BSE Pacientům nemocným Creutzfeldt-Jakobovou chorobou, lidskou variantou nemoci šílených krav (BSE), svitla naděje na uzdravení. Američtí vědci objevili podle francouzského deníku Le Monde dvě molekuly, které by mohly být účinné při léčbě této zatím smrtelné choroby. Za objevem, který by mohl být pro pochopení nemoci klíčový, stojí nositel Nobelovy ceny za medicínu Stanley Prusiner a jeho tým z kalifornské univerzity v San Franciscu. Podle jeho prohlášení, které zaslal Americké akademii věd, by lékem na BSE mohly být dvě ve světě dobře známé a hojně rozšířené molekuly. Jedna z řady antimalarik, druhá z řady neuroleptik. Mezi lidmi se Creutzfeldt-Jakobova choroba přenáší původcem podobným viru buď transplantací orgánů, nebo z matky na plod. Takzvaná nemoc šílených krav je s chorobou spojována pro totožné klinické příznaky, které se projevují degenerací mozkových vláken a vláken prodloužené míchy. U pacienta postiženého Creutzfeldt- Jakobovou chorobou nastávají změny v psychice, vzrůstá agresivita a sexuální aktivita, posléze přichází útlum, postupná demence a smrt.

Castro slavil u vodopádů - Obří dort na počest svých 75. narozenin rozkrojil kubánský vůdce Fidel Castro v noci 14.srpna na slavnostní recepci ve venezuelském městě Puerto Ordaz. Večírku se kromě hostitele, venezuelského prezidenta Huga Cháveze, zúčastnily špičky kubánského a venezuelského politického života. Okázalé slavnosti předcházel výlet obou hlav států k nedalekým Andělským vodopádům, které jsou největšími na světě. Fotografové zachytili kubánského diktátora a jeho hostitele Cháveze jak spolu pluji na kánoi v klidnější vodě pod peřejemi a spokojeně kynou přihlížejícím. Zatímco na výletě zůstal Castro věrný své tradiční olivově zelené uniformě, narozeninový dort už krájel v temných elegantních šatech luxusního střihu. Chávez na večírku společně s asi tisíci hosty zazpíval Castrovi narozeninovou píseň „Happy birthday."

Experimentální letoun Helios po vytvoření rekordu hladce přistál - Bez jakýchkoli komplikací americký experimentální letoun Helios přistál na havajském ostrově Kauaj. Zkušební let dopadl pro dálkově ovládaný vrtulový stroj poháněný sluneční energií úspěšně. Letoun po zhruba pěti hodinách letu dosáhl výšky 29,41 kilometru. Do této letové hladiny se zatím žádný jiný stroj sestrojený lidskou rukou nedostal. Helios vzlétl do výšky asi třikrát vyšší než běžně létají dopravní letadla. Helios sestrojila jihokalifornská společnost AeroVironment spolu s americkým Národním úřadem pro letectví a vesmír (NASA). Podle inženýrů NASA Helios, který přišel na 15 miliónů dolarů, má na to, aby za ideálních podmínek dosáhl letové hladiny 31,39 kilometru. Helios je označován za revoluční letadlo: je poháněn 14 vrtulovými motory s minimální spotřebou, energii získává ve dne slunečními kolektory, v noci pomocí baterií. Konstruktéři stroje využili moderní kompozity z uhlíkatých a grafitových vláken. Rozpětí letadla je 82 metrů, má tedy křídla delší než velkokapacitní dopravní Boeing 747 či vojenský přepravní C-5 Galaxy. Helios startuje rychlostí běžného bicyklu a ve vzduchu se pohybuje rychlostí od 30 do 50 kilometrů. NASA předpokládá, že Helios s minimálními náklady by mohl plnit stejné úkoly jako nyní spojové či meteorologické družice. Zatímco se ale náklady na vynesení satelitu pohybují mezi deseti až 30 milióny dolarů, Helios bude možno pořídit již za milión dolarů.

Podle ČTK a agentur

Z VLASTI

Carolina od 25.července do 8.srpna 2001

Politické události

Britští úředníci pozastavili kontroly na ruzyňském letišti

Středa 8.srpna byla posledním dnem, kdy britští konzulární úředníci kontrolovali na ruzyňském letišti pasažéry cestující do Londýna. Dohodli se na tom český ministr zahraničí Jan Kavan a britský náměstek ministra zahraničí pro evropské záležitosti Peter Hain. Pozastavení kontrol je podle Kavana dáno tím, že pominuly důvody, které k jejich zavedení vedly. Počet žadatelů o azyl ve Velké Británii výrazně klesl. Zatímco tři týdny před zavedením kontrol jich bylo přes 204, v době jejich zavedení požádalo o azyl jen 12 osob. Pokud počet žadatelů o azyl opět vzroste, britská strana je připravena po dohodě s českou vládou kontroly opět zavést. Obě strany se tak snaží vyhnout zavedení vízové povinnosti. Od 18.července, kdy kontroly začaly, zabránili britští imigrační úředníci ve vycestování asi 120 lidem, převážně Romům. Proti zavedení kontrol protestovali celé tři týdny zástupci romských asociací a organizací pro lidská práva. Kontroly považovali za diskriminační. To však druhý tajemník britské ambasády Denis Keefe stále odmítal. Ke zrušení kontrol vyzvala českou vládu i Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity. Že mimořádná opatření na letišti byla zaměřena především na Romy, dokazovala reportáž České televize ve středu 25.července. Dva redaktoři ČT, Nora Nováková a Richard Samko, který je romského původu, se pokusili odletět ve stejný den, měli stejné letenky, stejné množství peněz a uvedli stejné důvody návštěvy. Zatímco Nováková mohla bez problému odletět, Samko musel zůstat na letišti. Britské kontroly však neodmítly jenom Romy. Odletět nesměla ani tři děvčata, z nichž dvě měla v Británii zaplacené studium. Obě dívky požádaly o přezkoumání rozhodnutí a odlet jim byl posléze povolen. Třetí dívka chtěla odletět společně s britskou rodinou jako chůva. Postup úředníků při kontrolách sledovali v pondělí 6.srpna i zástupci Českého helsinského výboru. Žádné projevy diskriminace však nezjistili. V pondělí žádný Rom z Prahy neletěl.

Jak na britské kontroly v Praze reagovali čeští politici

Petr Pithart, předseda Senátu prohlásil, že česká vláda by měla požádat britskou stranu, aby toto opatření zrušila. Postup na letišti byl podle Pitharta nestandardním systémem selekce a pokryteckým řešením a postup britských imigračních úředníků částečně narušil suverenitu České republiky.

Prezident České republiky Václav Havel ústy svého mluvčího sdělil, že si je vědom důvodů britské strany, které ji k tomuto opatření vedly. Některé okolnosti, které je provázejí, jsou však podle Havla zneklidňující. Při kontrolách je nutné respektovat lidská práva a právo na ochranu osobních údajů.

Václav Klaus, předseda Poslanecké sněmovny se proti kontrolám ostře ohradil. Tato opatření podle něj narušují suverenitu českého státu. Raději by dal přednost vízové povinnosti.

Předsedkyně Unie Svobody Hana Marvanová a senátor čtyřkoalice Josef Zieleniec navrhovali, aby čeští občané mohli žádat o azyl ještě na britském velvyslanectví v Praze. Kontroly považovala Marvanová za nešťastné a ponižující.

Mezi zastánci kontrol byli naopak ministr zahraničí Jan Kavan a místopředseda vlády Pavel Rychetský, který v době dovolené zastupuje premiéra Miloše Zemana. Oba vyjádřili naději, že kontroly brzy skončí bez zavedení vízové povinnosti.

Romové informovali Evropskou komisi

Se zástupci romských iniciativ se sešel v pondělí 6.srpna šéf delegace Evropské komise v České republice Ramiro Cibrian. Mluvčí Grémia romských regionálních představitelů Ondrej Gina po setkání novinářům sdělil, že s Cibrianem projednávali nejen situaci na ruzyňském letišti, ale že mu také předali dopis, ve kterém vyjadřují znepokojení nad situací romské menšiny v Česku. Dopis připomněl i nedávnou rasově motivovanou vraždu Oty Absolona, kterého na diskotéce ve městě Svitavy v pátek 20.července napadl nožem rasistický skin. Tentýž den, v pondělí 6.srpna, novináři, fotografové a kameramani marně čekali před britským velvyslanectvím v Praze na zahájení demonstrace proti diskriminaci Romů. Z ohlášené série demonstrací v evropských městech, jejímiž organizátory měla být organizace Europa Roma, se uskutečnil jen pokojný protest ve slovenských Košicích. V Praze se dostavilo před britskou ambasádu jen sedm mladých lidí, ale nikdo z organizátorů. Podle některých zpráv romský exodus do Velké Británie i nadále pokračuje, ale cesta vede hlavně přes Polsko a Německo.

Temelín po odstavení energobloku opět startuje

V jaderné elektrárně Temelín bude opět spuštěn jaderný reaktor a budou pokračovat energetické zkoušky, které byly přerušeny letos v květnu kvůli problémům s vibracemi turbíny. Pro informovanost ekologických aktivistů a občanů podrobné informace o dalším testování jaderné elektrárny Temelín umístily České energetické závody ČEZ na svoji webovou stránku www.cez.cz také v angličtině a němčině.

Ze Slovenska

Hrozí rozpad vládní koalice

Strana maďarské koalice (SMK) předložila vládní koalici (SDK, SDL, KDH, SMK) tři požadavky, jejichž splněním podmiňuje své setrvání ve vládě. Chce změnit počet vyšších územních celků v novém uzemně-správním členění z již schválených osmi na dvanáct. SMK dále žádá, aby se z reformy odstranily paragrafy navržené poslancem HZDS Janem Cuperem, které dávají velké pravomoci vládě, a nakonec SMK trvá na tom, aby se dvoukolový systém volby předsedů vyšších územních celků změnil na jednokolový. Všechny tři požadavky jsou přijatelné jen pro SDK. Neochota koaličních partnerů akceptovat návrhy SMK se projevila i na mimořádném setkání lídrů čtyř koaličních stran 3.srpna. Předseda maďarské koalice Béla Bugár po jednání řekl:

„Ze začátku to vypadalo, že někteří partneři si ani neuvědomují, že toto je vážná situace." (deník Sme) Odchodem SMK z vlády přestane platit Koaliční dohoda z 28.října 1998. Podle jejího znění smlouva může predčasně zaniknout, „jestli dojde k zániku nebo k takovým změnám subjektu, které tuto koalici tvoří, jež znamenají zásadní změnu poměru sil v Národní radě SR." SMK mají ve vládě tři členy kabinetu (vicepremiér pro lidská práva a menšiny, ministři životního prostředí a výstavby) a čtyři státní tajemníky (na ministerstvech financí, zemědělství, školství a sociálních věcí a rodiny).

Zasedání Ústřední rady Slovenské národní strany

Na zasedání Ústřední rady Slovenské národní strany (SNS) v sobotu 28.července odvolala Rada osm členů strany. Jde o osm poslanců za SNS, kteří se před časem pokusili odvolat stávající předsedkyni strany Annu Malíkovou. Následně hrozí rozpad poslaneckého klubu SNS ve slovenském parlamentu, protože zbylých pět poslanců včetně předsedkyně na udržení klubu nestačí. Mezi vyloučenými členy je i bývalý předseda SNS Ján Slota. Slota se vulgárně vyjádřil na adresu nové předsedkyně SNS a prohlásil, že to byl „černý den celé 130ti leté historie strany."

Ekonomika

ČTÚ zahájil prodej licencí UMTS

V úterý 8.srpna zástupci Českého telekomunikačního úřadu (ČTÚ) převzali žádosti od firem, které se přihlásily do výběrového řízení o licence k provozování mobilních komunikací třetí generace UMTS. Podle všeho se nenaplní původní záměr vlády získat za tři licence UMTS do státní pokladny 20 miliard korun. Žádost o licenci podaly pouze dvě firmy: Eurotel a RadioMobil. Třetí operátor mobilních telefonů Český Mobil se výběrového řízení neúčastní a proslýchá se, že Eurotel a RadioMobil chtějí s ČTÚ ještě dále vyjednávat o požadované ceně 6,7 miliard korun za licenci. Obě firmy žádají slevu, případně odklady splátek, odpisy z daní, a omezení konkurence. Pokud vše půjde podle plánu, licenční řízení by mělo skončit do 30.září 2001.

Český Telecom ovládl Eurotel

Český Telecom uzavřel předběžnou dohodu s firmou Atlantic West B. V. o nákupu jejího 49ti procentního podílu ve společnosti Eurotel, která je největším poskytovatelem služeb mobilní telefonie v ČR (2,65 milionů klientů). Český Telecom, který zaplatí za plné ovládnutí Eurotelu americkému konsorciu Verizon a AT&T 57 miliard korun (1,475 miliardy US dolarů), si slibuje, že se tak zvýší jeho hodnota pro připravovanou privatizaci.

Inflace větší než se očekávalo?

Index spotřebitelských cen vzrostl v červenci ve srovnání se stejným měsícem loňského roku o 5,9% a finanční analytici předpovídají, že inflace roku 2001 může překročit hranici 6%. Česká národní banka však upozorňuje na to, že výrazné červencové zvýšení cen se týká jen některých položek spotřebního koše (nájemné, plyn, teplo, rekreace, zájezdy), a že celková situace je stále stabilní. Přesto se očekává, že ČNB v srpnu asi zvýší úrokové sazby.

Kurzovní lístek ČNB 9. 8. 2001

EUR, 1	33.815
Francie, 1	5.155
Itálie, 1000	17.464
Rakousko, 1	2.457
SRN, 1	17.289
Kanada, 1	25.174
Slovensko, 100	78.915
USA, 1	38.650

Kultura

Letní filmová škola v Uherském Hradišti

Již po sedmadvacáté se konala v Uherském Hradišti Letní filmová škola, na kterou přijíždějí milovníci takových filmů, které se jen těžko prosazují na plátnech velkých kin. Přehlídka, kterou organizuje Asociace českých filmových klubů a město Uherské Hradiště, zčala 27.července a trvala deset dnů. Akreditoval se na ní rekordní počet diváků - 2800, kteří měli na výběr 300 filmových představení a řadu dalších doprovodných akcí. Filmy byly rozděleny do jednotlivých sekcí (např. film a tanec, experimentální film, nizozemský film, exjugoslávský film apod.), přičemž tematickou dominantou přehlídky se stala sekce Film a erotika, kterou uvedla svými filmy francouzská režisérka Catherina Breillatova. Novináři ve svých zprávách oceňovali kvalitní a reprezentativní výběr sekce exjugoslávský film, kterou navštívili mimo jiné režiséři Dušan Makavejev a Lordan Zafranovič. Z domácích celebrit budili v Uherském Hradišti největší pozornost Vlastimil Harapes a Egon Bondy.

Sport

Tomáš Dvořák potřetí mistrem světa v desetiboji

Na světovém šampionátu atletů v Edmontonu získal pro českou výpravu zlatou medaili Tomáš Dvořák. V desetiboji nenašel bývalý světový rekordman přemožitele a získal už potřetí titul mistra světa, čímž se vyrovnal nejúspěšnějšímu desetibojaři historie šampionátu Američanovi Dannymu O'Brienovi. Dvořák se pohyboval na čele od počátku soutěže a nakonec získal 8902 bodů, což je třetí nejlepší výkon historie. Útok na světový rekord mu překazil především disk, kde nejvíce zaostal za svými možnostmi. „Chci se soustředit pouze na obhajobu titulu, žádné rekordy," řekl Dvořák už v průběhu soutěže. Za Dvořákem skončil olympijský vítěz Erki Nool z Estonska a Brit Dean Macey.

Plavkyně Zbořilová pokořila jako druhá Češka La Manche

Plavkyně Dana Zbořilová přeplavala jako druhá Češka v historii kanál La Manche. Český primát drží z roku 1988 Ludmila Jelínková. Šestadvacetiletá zaměstnankyně knižního velkoobchodu odstartovala z britského Doveru v úterý 14.srpna v 6:41. Kanál o šířce 33 kilometrů zdolala za 11 hodin a 56 minut. Ve skutečnosti ale překonala větší vzdálenost, protože plavce unáší proud. Kromě studené vody, jejíž teplota se pohybovala mezi 10 až 17 stupni Celsia, čekala na Zbořilovou i olejová skrvna. Podle trenéra Michala Štěrby plavala jeho svěřenkyně rovnoměrně 72 záběrů za minutu. „Ani na okamžik mne nenapadlo, že bych to mohla třeba zabalit," řekla Zbořilová. Spolu se dvěma ženami úžinu přeplavali také čtyři čeští muži - František Venclovský 1971 a 1975, Jan Novák 1974 a 1975, naposledy pak Richard Blatný a Libor Laštík v roce 1998. *ČTK*

Dny evropského kulturního dědictví

Dny evropského dědictví (European Heritage Days) jsou významnou celokontinentální kulturně poznávací a společenskou akcí, která se koná od roku 1991 pod záštitou Rady Evropy a k jejímž myšlenkám se dnes hlásí okolo 50 zemí Evropské kulturní konvence.

K nejdůležitějším cílům této akce patří zlepšit informovanost o jiných kulturách, chránit kulturní dědictví v nejširším slova smyslu, uznávat všechny kultury bez ohledu na jejich rozšíření a prosazovat mnohakulturní přístup, podporovat otevřený a svobodný pohled na kulturu, což má vliv nejen na rozvoj ekonomický, ale též na rozvoj lidské společnosti. Dny evropského kulturního dědictví mají přivést Evropany blíže k jejich kulturnímu dědictví, chtějí napomoci chránit kulturní památky, pro což je nutné i zvýšení prestiže soukromých a veřejných institucí zajišťujících ochranu památek.

Osadu na řece Metuji daroval Přemysl Otakar I. Břevnovským benediktinům roku 1213. V roce 1253 byla osada povýšena na město zvané Police nad Metují. Styl benediktinského baroka nese klášterní kostel Nanebevzetí panny Marie a bývalý klášter, kde je umístěn památník města. Do baroka spadá i radnice (na obrázku), postavená v roce 1718 za účasti slavných Dientzenhoferů, jejíž osmistěnná věž s cimbuřím byla dostavěna roku 1876. Police nad Metují je známým místem z románů Alouise Jiráska.

Smyslem Dnů evropského dědictví je v neposlední řadě i podporovat otevřenější postoj vůči ostatním (potírání xenofobie a rasismu, hledání vlastní identity, upevňování kolektivní paměti), dále přispět k opětovnému posouzení a objasnění politických, sociálních a ekonomických souvislostí kulturních hodnot minulosti. Česká republika se do akce zapojila hned v roce 1991.

Česká republika je jedinou evropskou zemí, v níž je garantem Dnů evropského dědictví komunální sféra. Prezentace místního kulturního dědictví, vnímaného jako nedílná součást celoevropskeho dědictví, z iniciativy obce je prezentací, v níž se může promítnout velice zřetelně pozitivní role zastupitelské demokracie pro budování vztahu občanů ke kulturnímu dědictví místa, země, celé Evropy. Díky tomuto modelu organizace Dnů evropského dědictví jsou v realizaci Dnů otevřených dveří památek skutečně občanskou záležitostí, na jejichž přípravě se podílejí všechny typy subjektů, které se nějakým způsobem vztahují ke kulturnímu dědictví. Dny evropského dědictví tak v tomto organizačním modelu pomáhají překonávat některé bariéry mezi rozdílnými subjekty - státem, obcemi, odbornými organizacemi, církvemi, nevládními organizacemi, privátními vlastníky. Jako velice pozitivní moment tohoto modelu je nutno vyzvednout podporu Ministerstva kultury ČR a Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Dny evropského dědictví rozšiřují a zvyšují všeobecné povědomí o našem kulturním dědictví. Ve Dnech otevřených dveří památek se pro širokou veřejnost zpřístupňují zajímavé a výjimečné památky, historické budovy a objekty včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo celé nepřístupné. V těch dnech jsou přístupné veřejnosti nejen galerie, muzea, hrady, paláce a katedrály, ale otevírají se i dveře soukromých a veřejných budov (radnic, soudů, škol, obytných domů atd.), které nebývají přístupny veřejnosti nebo pouze příležitostně a částečně. V objektech, které bývají běžně přístupné veřejnosti a je v nich vybíráno vstupné,

Pardubický zámek byl původně nevelkou tvrzí, postavenou pány z Dubé koncem 13.století. Ve 14.století je již připomínána jako vodní hrad, patřící Arnoštovi z Hostyně a jeho synu Arnoštovi z Pardubic, pražskému arcibiskupovi... V roce 1491 zakoupil panství Vilém z Pernštejna a díky velkorysému rozmachu tohoto velmože se zámek stal reprezentačním sídlem Pernštejnů, jednoho z nejmocnějších panských rodů v království. Dnes je v zámku umístěno krajské muzeum s bohatým depozitářem a v areálu zámku je i Východočeská galerie se stálou expozicí českého umění 19. a 20.století.

může být ve Dnech otevřených dveří památek vstup volný a navíc může být nabídnut návštěvníkům speciální program (například zvláštní prohlídková trasa, koncert, výstava atp.) Desítky měst a obcí v ČR a také v dalších zemích Evropy připravují komponované programy pro své občany i turisty. Dny evropského dědictví se v ČR a v dalších státech Evropy staly významnou aktivitou pro domácí i zahraniční cestovní ruch. Dny evropského kulturního dědictví jsou prezentovány jako významný turistický produkt na veletrzích a výstavách cestovního ruchu.

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska pro domácí i zahraniční veřejnost vydává Katalog Dnů evropského dědictví. V roce 2001 Den otevřených dveří památek v České republice bude v sobotu a v neděli 8. a 9. září.

Alena Kováříková
Česká republika

Ústředna moravských spolků

Vás srdečně zve na velkou národopisnou slavnost

62. MORAVSKÝ DEN,

který se koná v neděli 23.září 2001

v sále Union Hall,6200 Joliet Road a La Grange Road v Countryside, IL.

V 10.30 hod. dop. SLAVNÁ MŠE SVATÁ

Pontifikální mši svatou v češtině s národními zpěvy a českým kázáním
bude sloužit náš biskup pro krajany v exilu

Mons. ThDr. Petr Esterka

spolu se zdejšími kněžími Fr. Dušanem Hladíkem a Fr. Odilem Crkvou, OSB

Ve 2.00 hod. odp. FOLKLORNÍ PROGRAM

V bohatém programu uvidíte taneční a pěvecké skupiny v lidových krojích od dětí až po dospělé.
Letos vystoupí: domácí taneční skupiny UMS Besídka, Šohajka, Mladost, Omladina a Moravské kolo,
taneční skupina MCS, slovenský folklorní soubor „Veselica" i pěvecký kroužek UMS.
Po programu bude následovat veselice při dechové hudbě moravské kapely

„Bojanovské šestky"

pod vedením Antonína Pavluše, kapelníka Mistříňanky.
Dále bude otevřena kuchyně s tradičním moravským jídlem a pečivem ke kávě,
je připravena také tombola a stánek s upomínkovými předměty.

V předvečer, 22.září 2001 bude
TANEČNÍ ZÁBAVA

Ve stejném sále Union Hall, 6200 Joliet Rd., Countryside, IL.

Začátek v 8.00 hod.večer

K tanci bude hrát kapela

„Bojanovská šestka" z Moravy

Připraveno je též chutné občerstvení a nápoje.

Vstupné v sobotu i v neděli $15.00

Těšíme se na Vaši hojnou účast!

NOT ALL BUSINESS CARD ARE

CREATED BE EQUAL...

OTHER PRODUCTS:

E-BIC-CARD

E-BIC- FLOPPY

SOFTWARE

WEB SITE DESIGN

GRAPHIC DESIGN

CUSTOM SHAPES CD'S

CALL : 708-974-9700

DESIGNTRAX IS DEFINING WHAT BUSINESS CARDS IN THIS CENTURY ARE GOING TO BE...

DESIGNTRAX.COM

Česká katolická misie v Chicagu
Vás srdečne zve na

slavnostní mši svatou

v sobotu 22.září 2001 v 6.15 večer
v kostele Panny Marie Svatohorské
2414 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804,
kterou bude sloužit náš krajanský biskup ustanovený pro Čechy žijící v zahraničí

Mons. ThDr. Petr Esterka

Sdružení československých exulantů v Chicagu

Vás srdečne zve na

VÝROČNÍ VÝLET - PIKNIK

v neděli 9.září 2001
v lesní rezervaci
„NATIONAL GROVE“
Zahrada č.1
27.ulice a Desplaines Ave. - North Riverside

Po celé odpoledne bude vyhrávat populární hudba „Concertina Club“. Uslyšíte všechny známé české a slovenské, národní i populární písně a tu Vaši nejmilejší si můžete dát zahrát a s nimi i zazpívat.

Již před polednem štáb kuchařů a kuchařek bude připraven, aby obsloužil všechny návštěvníky tradičními dobrotami, které jsou vždy na „pikniku exulantů“ tak vyhledávány. Jsou to pravé české jaternice, pravé moravské klobásy, párky a debrecínky, pověstné bramboráky, dále domácí švestkové koláče a různé pečivo všeho druhu ke kávě. Také dobře chlazené domácí i importované pivo nebude chybět.

Výlet exulantů je opravdu velkou společenskou událostí, na které nesmíte chybět. Těšíme se na Vaši návštěvu.

Výbor Sdružení čs. Exulantů v Chicagu

Česká katolická misie v Chicagu

Vás srdečně zve na tradiční

Pouť na Holy Hill

na Svatý Kopeček ve Wisconsinu
v neděli 7.října 2001

odjezd autobusu z Cermak Plaza od McDonald
v 8.00 hod. ráno
v 11.00 hod. dopoledne křížová cesta
potom možnost svaté zpovědi
oběd individuálně v místní kafeterii
ve 2.00 hod. odpoledne
česká mše svatá v hlavním kostele
a po ní pobožnost v kapli Panny Marie

Cena autobusového zájezdu 25.00 $
Děti do 15 let zdarma

Bližší informace a přihlášky:

Fr. Dušan Hladík - Telefon: (708) 656 - 7472
Ludvík Pospíchal - Telefon: (708) 485 - 8687

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050 (773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

CZECH CATHOLIC UNION

49 Dolloff Road Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Chicago Representatives

Loretta Moravecek

1-708-484-3162

Mary Ann Mahoney, Pres.,
Elsie Malec, Sec. Treas.

NEW CZECH RADIO SCHEDULE

for the Cleveland Area

Saturdays 2.00 – 3.00 p.m.

WERE 1300 AM

Host Joe Kocab

Sundays 1.00 – 3.00 p.m.

WERE 1300 AM

Host Joe Kocab

OAKBROOK MEDICAL AND SURGICAL CENTER

ZDENEK DUREK, M.D.

Family physician

2425 W. 22nd St., suite 214
Oak Brook, IL 60523

24 hours answering service
(630) 573 – 0048

Office hours weekdays and Saturday

Languges spoken: English, Czech, Polish, Russian, German, Italian, Spanish, French, Portuguese, Swedish, Indonesian, Hindi.

USA & Worldwide Discount Globe Telecomunication

Super nízké telefonní sazby do České republiky a na Slovensko. Jestliže ještě platíte více za minutu než ČR: 15.5c a Slovensko: 17.0c, tak neváhejte a spojte se s námi.

Rates as low as:

USA 4.5c – California 5.5c - Czech Rep. 15.5c - Prague 11.5c Slovakia 17c - UK 7c - Canada 8c - Australia 7c Austria 6.5c - Denmark 8c - France 6.5c - Germany 6.5c - Hungary 14.5c Italy 7.5c - Sweden 6c - Switzerland 8.5c & more…

No Monthly Fees! 6 seconds billing, 24 hours a day, 7 days a week! No risk, contracts, promotions, or plans.
Call anytime, 6 seconds billing.
Crystal clear connections.
Separate detailed invoice.
Global access calling card available.
You can stay with your present Long distance carrier and still access our low rates.
Your own Toll-Free number available.
Offer is available for Business & Residential customers.

For information or sign up, go to Web Site at: www.discountglobetele.com or call: 1-888-378-5800
Sponsored By The Best Known CS Real Estate Broker in USA, JOHN VOSTENAK, www.johnvostenak.com
Publisher of CS Community News Over the Internet, email: john@johnvostenak.com

Jerry Jirák

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti
na radiové stanici 1450 AM
v neděli v 9.00 am a v úterý a ve čtvrtek v 9.30 pm

Vroucí vzpomínka
na zemřelé

Františka a Marii Světinských
a jejich syny
Fr. Ludvíka Světinského
a Josefa Světinského
a jeho syna
Miroslava Světinského,

za které bude obětována mše svatá v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru, IL v sobotu 25.srpna 2001 v 6.15 hod. večer

Děkujeme všem, kdo si na ně vzpomenou v modlitbě s námi.

Marie Minaříková a
rodina Minaříkova a rodina Světinských

Vděčná vzpomínka

Tři roky uplynuly -
však Tvoje srdce s námi zůstalo -
by svou satrostlivou lásku -
jak za života -
nám všem stále rozdalo...

Dne 17.září 1998 odešel z našeho rodinného středu ve svých třiapadesáti letech po krátké a bolestné nemoci pan

Karel Kulhánek

úspěšný podnikatel a zakladatel firmy
K & K IRONWORKS

Narodil se 13.září 1944 v Křižatkách, okres Beroun v Čechách. Do USA přišel 1966 a 3.srpna 1968 se oženil s paní Jarkou, rozenou Chlachulovou.

Všechny, kdo jste drahého Karla znali, prosíme, abyste se s námi spojili v modlitbě.

Mše svatá za něj bude obětována v sobotu 8.září 2001 v 6.15 večer v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru, IL

Jarka Kulhánková, manželka
syn Jarda Kulhánek s chotí July
syn Karel Kulhánek s chotí Sherry
Karli, Alisa a Kyle, vnoučata
Marta Pávková s manželem Mílou, sestra v ČR
Darina Lelkeš s manželem Juliem, švagrová v SR
Vojtěch Chlachula, děda a tchán

Bolestná vzpomínka

Nyní trvají víra, naděje a láska, tyto tři; ale největší z nich je láska.
(1 Kor 13, 13)

Před rokem 8.září 2000 ve věku 78 let byl po dlouhé těžké nemoci povolán na věčnost náš milovaný manžel, starostlivý tatínek a dědeček, pan

Ing. Jan Vacek

Narodil se v Chicagu v České Kalifornii 17.listopadu 1921. Celý život byl hrdý na svůj český původ, dobře a rád mluvil česky. V roce 1943 se oženil s Adelou Sládkovou, se kterou prožil 57 let šťastného manželství. Pracoval jako návrhový inženýr u firem, ketré stavěly budovy, mosty apod. po celé Americe. 50 let bydlel v Berwynu, kde se svou manželkou Adelou vychoval syna a dceru. V roce 1985 prožil bolestnou ztrátu drahého syna Prof. Dr. Johna Vacka, který předčasně odešel na věčnost. Vážil si velice vzdělání, měl rád literaturu a byl dobrým znalcem hudby. Radoval se z vysokého vzdělání svých dětí a vnoučat. Jeho tělo je uloženo v mauzoleu hřbitova Woodlawn.

Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována 8.září 2001 v 6.15 večer v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru, IL

Děkujeme všem, kdo si na něho spolu s námi vzpomenou v modlitbě.
Ať odpočívá v pokoji a světlo věčné ať mu svítí.

Adela Vacková, manželka
Dr. Margaret Trybus, dcera
Dr. Dennis Trybus, zeť
Gretchen, Fritz a John, vnoučata

H. Marik Sons
George Schubert Funeral Homes
6507 West Cermak Road Berwyn, Illinois 60402
(708) 484-6310 FAX (708) 484-0158

Vzpomínka na
Prof. MUDr. RNDr. Jana Opplta, Ph.D.

Mnoha lidem se staví pomníky až po jejich smrti. Prof. MUDr. RNDr. Jan Opplt, Ph.D. si postavil pomník sám, během svého života svou příkladnou prací a nekompromisní morálkou životní i vědeckou.

Prof. MUDr. RNDr. Jan Opplt dosáhl doktorátu jak z medicíny, biochemie tak i přírodních věd. Znám ve vědeckých kruzích v Československu jako vědecký pracovník a také jako nejmladší primář, který by měl doma za normálních politických poměrů na růžích ustláno. Nebylo tomu však tak. Jako tichý odpůrce vládnoucího režimu, nakonec získal vetší a trvanlivé ocenění v zahraničí, právě tak, jako někteří slavní synové české vlasti.

Dr. Jan Opplt získal v roce 1969 za svoji dosavadní práci v oboru lipoproteinu Cenu Mezinárodní zdravotní organizace (WHO) a tím i stipendium. V květnu téhož roku odletěl s chotí Mimi do USA studovat analytiku a metabolismus lipoproteinu na světoznámé Cleveland Clinic v Clevelandu. Původně Dr. Jan Opplt nemínil v USA zůstat, ale diktátorské chování tehdy vládnoucích mocipánů v Československu změnilo rozhodnutí Dr. Jana Opplta a jeho paní Mimi, zůstat v Americe. V USA působil devatenáct let jako ředitel oddělení klinické patologie v clevelandské světoznámé nemocnici Univerzity Case Western Reserve, kde se stal profesorem klinické patologie. Na Univerzitě Cleveland State obdržel mimořádnou profesuru v oboru klinické chemie a čestnou hodnost zasloužilého profesora. Byl členem Americké akademie věd, (N.Y.) Americké akademie pro klinickou biochemii a nositelem mnoha mezinárodních uznání. V těžké konkurenci vědců a lékařů vždy vynikal a byl zván na mezinárodní symposia, kde jeho vynikající přednášky byly vždy vyhledávané.

I přesto, že prof. Jan Opplt měl tři doktoráty, profesuru a řadu mezinárodních uznání a vyznamenání, nejvíce si vážil svého vynálezu „ATHEROTEST." Je to nový způsob diagnostického vyšetření, pomocí něhož lze rozpoznat a léčebně zachytit počáteční metabolická stádia ahterogenezy, což je metabolický proces vznikající ahterosklerozy.

AHTEROSKLEROZA je tvrdnutí tepen. Tepny se ucpávají a zabraňují zásobování hlavních orgánů krví a po konečném přerušení nastane srdeční anebo mozková mrtvice. Na tomto vynálezu Prof. Dr. Jan Opplt nezbohatl. Až do své smrti se hlásil hrdě ke své původní vlasti Československé republice. Jeho dárek, jeho odkaz své vlasti bylo, že nejenom svůj vynález, „ATHEROTEST" své vlasti věnoval, ale i založil v Praze „ÚSTAV ČASNÉ DIAGNOSTIKY ATHEROSKLEROZY," převážně ze svých prostředků. Doc. MUDr. A. Žák, známý český vědec a lékař pokračuje ve šlépějích Prof. Dr. Jana Opplta a věříme, ze Ústav Časné Diagnostiky Atherosklerozy je pod dobrým vedením a přejeme mu hodně zdaru a úspěchu.

Prof. Dr. Jan Opplt zemřel 3.září 2000 v letadle nad Atlantickým oceánem, mezi dvěma kontinenty, kterým svou vědeckou prací pomáhal a které miloval. Zemřel na cestě z Clevelandu do Prahy, na cestě z Ameriky do České republiky. Jeho věrná manželka a spolupracovnice, paní Mimi Oppltová bude jistě s bolestí v srdci vzpomínat u příležitosti prvního výročí smrti na svého milovaného manžela. Její slzy bolesti a lásky pokropí hrob Prof. Dr. Jana Opplta.

Rovněž tak my všichni, kteří jsme ho znali, připojíme se tichou vzpomínkou na člověka, který si postavil svůj pomník svou příkladnou vědeckou prací a svou milou povahou.

*** ČEST BUDIŽ JEHO PAMÁTCE ! ***

Lubomír Hromádka, Independence, Ohio USA

Vzpomínka na PhMr. Bojana Vospálka

Právě jsem se dozvěděl, ze Ph Mr. Bojan Vospálek, lékárník a výborný farmaceutický chemik a také výborný chemik v několika jiných chemických odvětvích, byl spolužákem prof. Dr. Jana Opplta. Chodili spolu do klasického gymnasia v Londýnské ulici v Praze na Vinohradech, kde také maturovali. Po maturitě Bojan studoval několik let v USA. Vrátil se do Prahy, kde jeho rodiče měli velmi známou lékárnu „U Anděla" na Karlově náměstí.

Slibná kariéra Bojana Vospálka byla však přerušena únorovými událostmi v roce 1948. Bojana jsem potkal společně se svým kamarádem z Jičína, Miroslavem Kohlem, v uprchlickém studentském tábore v Ludwigsburgu v Německu. Odtamtud jsme všichni tři jeli do Mnichova, kde jsme náhodou potkali Antonína Bartoše, který v té době pracoval u německé firmy Robert Bosch ve Stuttgartu. Antonín Bartoš byl vynikající mladý muž, kterého si vybral sám Robert Bosch ještě před válkou, při návštěvě kanceláře své firmy v Praze. Antonín Bartoš si vyřizoval dokumenty na cestu do Brazílie, kde měl zařizovat novou továrnu Roberta Bosche. Antonín Bartoš byl štědrý a pozval nás všechny tři do nejlepší restaurace v Mnichově, kde po dobrém jídle a pivě jsme kovali nové plány a přátelství.

Bojan Vospálek, Mirek Kohl a já jsme odjeli vlakem do Itálie, kde v uprchlickém táboře, v Bagnoli, jsme čekali na loď do Brazílie. Bojan Vospálek měl kontrakt s nějakou brazilskou firmou, jim zařídit výrobu farmaceutických výrobků v Sao Paulu. Asi po roce přijel do Brazílie náš nový přítel, Antonín Bartoš a okamžitě nás vyhledal. My jsme se již mezitím naučili dobře portugalsky a tak jsme mu mohli dělat průvodce po jeho obchodních cestách po Sao Paulu.

Nás „leader" v té době byl Bojan Vospálek. Byl vysoce inteligentní a také o pět let starší než Mirek Kohl a já a tak není divu, že jsme se od Bojana hodně naučili. Byl náš rádce a náš kamarád, „když jsme šli světa kraj." Postrádali jsme ho když odejel na trvalo do USA. Postrádali jsme ho všichni tři, Mirek Kohl, já a Antonín Bartoš, který byl stejného věku s Bojanem Vospálkem.

A teď, při psaní „Vzpomínky u příležitosti prvního výročí smrti na prof. Dr. Jana Opplta," jsem se dozvěděl, ze prof. Jan Opplt a PhMr. Bojan Vospálek byli spolužáci. Dozvěděl jsem se také, že náš rádce a přítel, Bojan Vospálek zemřel dne 5. srpna 1998 v Plzni. Milý Bojane, Mirek Kohl v Bloomfield Hills, Michigan, já zde v Independence, Ohio a Toník Bartoš v Sao Paolo v Brazílii Tě budeme postrádat. Plánovali jsme, že se ještě jednou všichni čtyři sejdeme, ale ani jsme si neuvědomili, „že je již později, než se nám zdá."

Bojan Vospálek a po jeho levici Lubomír Hromádka, při odjezdu z Mnichova do Bagnoli v Itálii, 5.února 1950
Foto: Antonín Bartoš, Sao Paulo, Brazílie

Milý Bojane, díky Tobě, ani Mirek Kohl ani já jsme se v tom velkém světě neztratili. Toník Bartoš zůstal v Brazílii. Dobře se mu vede a má radost, že už jeho syn i dcera zasahují do brazilské politiky. Škoda, že jsi se toho nedočkal....

Čest budiž Tvé památce!

Tvůj kamarád,
Luboš Hromádka
Independence, Ohio USA

Dvě krásná zářiová jubilea

Karel Fišer,

známý všestranný sportovec, zasloužilý předseda československých sportovců v zahraničí, restauratér a šéfkuchař, se dožívá v plné svěžesti a zdraví

dne 1.září 2001

* 80 let *

Dva jubilanti: „Osmdesátník" Karel Fišer (v pravo) a „Pětasedmdesátník" Lubomír Hromádka (v levo)

Kdo by neznal Karla Fišera. Karla Fišera zná celá Amerika, hlavně všichni zde, u nás v Clevelandu v Elyni a Vermilionu. Rovněž sportovci z Toronta, Chicaga, New Yorku a také z Prahy vzpomínají na Karla Fišera. Kdo se jednou s Karlem Fišerem setkal, nikdy na něj nezapomene. Jeho veselá a milá povaha mu získala mnoho přátel po celém světě.

Když byl Karel malý kluk, nemohl pochopit, proč zrovna v den jeho narozenin, 1.září musí jít do školy. Jeho maminka byla zbožná žena a tak myslela, ze když pošle Karlíčka na katechismus, na náboženství, že uchrání Karlíčka od všech čertů. Čertovina a rošťárna provázela Karlíčka na každém kroku. Na katechismus, náboženství chodil k faráři Slavíčkovi. Farář Slavíček byl trochu obtloustlý páter a tak na Karlíčka, který byl rychlý jako vítr, nestačil. Jednou, když Karlíček otočil všechny židle ve třídě čelem vzad, pan farář Slavíček si šel stěžovat k paní Fišerové. Paní Fišerová měla dobré srdce a tak hned usmažila páterovi velký řízek. Pan farář povídá: „Víte, paní Fišerová, ten váš kluk je rošťák, jako by byl spletený z hadích ocásků. Učí se dobře, jen co je pravda, ale kde je nějaká lumpárna, tam je Váš Karlíček. Každej den se za něj modlím, ale nic to nepomáhá..." Paní Fišerovou to potěšilo, že se za Karlíčka pan farář Slavíček modlí a že se Karlíček dobře učí a tu lumpárnu mu odpustila. A nakonec, že to nebylo tak nejhorší, natočila panu faráři Slavíčkovi ještě jedno pivo na cestu.

Paní Fišerová byla nejenom zbožná žena, ale také velmi šetrná žena. Taky živit a šatit čtyři děti, to nebyla maličkost. Nejstarší byl Ruda. Ten byl vážné povahy. Karlíček byl pravý opak. Byl veselý a zpíval si celý den od rána do večera. Jana byla veselá, ale knihomol. Dovedla vydržet u školní knihy celý den. Ani veselý zpěv bratra Karla ji nikdy nepřivedl z míry. Milena byla nejmladší. Měla absolutní hudební sluch a velmi dobře zpívala. Učila se zpívat u operní pěvkyně Oty Horákové. Milena patrně podědila svůj hlas po mamince, která také velmi pěkně zpívala. Karel je oblíbeným zpěvákem ještě dnes na večeru „Night in Old Bohemia." Jelikož paní Fišerová byla velmi šetrná žena, kupovala Karlíčkovi vždy boty trochu větší a doufala, že do nich doroste, když půjde 1.září znova do školy. Jednou však přisel Karlíček ze školy jen s jednou botou. Když ho maminka vyslýchala, kde má tu druhou botu, řekl jí, že mu bota ulítla do Vltavy. Karlíček to vysvětlil tak, že na cestě ze školy domů, hráli u Vltavy fotbal a jak chtěl nakopnout merunu, bota, která byla trochu větší mu ulítla do Vltavy. Od té doby mu maminka kupovala boty, které mu seděly jako ušité na míru. V té době Karel a jeho kamarádi hrávali kopanou Na skalách v Týnské zahradě. Karel to hrával dobře a chtěl,aby jeho sestra Jana, která neholdovala moc sportu ho aspoň jednou viděla hrát. Sotva však Jana přišla na hřiště, Karel byl hned v první minutě vyloučen, že zakop o protivního hráče bez míče a tak Jana nikdy neviděla svého bratra Karla hrát kopanou.

Jinak měl Karel vždy moc dobré srdce. Karel vždy přinesl své mamince k „Svátku matek" krásnou kytici květin. Až jednou... Co čert nechtěl, Karla nachytali jak v Týnské zahradě trhal květiny mamince k „Svátku matek." Tenkrát přisel bez kytičky, ale se z brusu novou, neumělou básničkou své mamince k „Svátku matek."

Karel také velmi dobře a rád tančil. Za války to bylo horší. Taneční hodiny byly jen pro mladší. Karel byl již „přestárlý." Avšak díky svému tanečnímu talentu, taneční mistr Bárta pozval Karla aby předtancovával v tanečních hodinách. To bylo něco pro Karla a panenky ze Smíchova. Leckterá panna se již nevracela z tanečních sama, ale v doprovodu anebo v náručí „smíchovského krále tanečních parket," Karla Fišera.

Později Karel vyměnil slečny za fotbalové míče a hrál s úspěchem za několik klubů v Praze. Hrál také v Českém vojenském fotbalovém týmu proti Slovákům. Česká jedenácka to Slovákům pořádně

natřela, což neměl rád náš slovenský „lazebník" Josef Federl, když se to dozvěděl a ke kterému jsme se chodili u nás v Clevelandu stříhat.

Karel, i přesto, že se dobře učil, na rozdíl od sestry Jany, nechtěl jít na studie. Studie přenechal sestře Janě, která vystudovala medicínu jak v Praze tak i zdárně vykonala všechny zkoušky z medicíny zde v Americe.

Jelikož rodiče měli restauraci „U Márinky," Karel se začal učit kuchařem. Kromě kuchařské školy se učil vařit ve známé restauraci „U Beránka" v Praze na Vinohradech. Bylo to blízko kostela sv.Ludmily. Když tam jejich šéfkuchař připravoval speciality, dělal to za plentou, aby nikdo neviděl co tam dává. Karla měl však rád a tak ze začátku zval Karla za plentu, aby ochutnal jaké to je a později mu dokonce svěřil několik kuchařských tajemství. Karel také vařil v jejich rodinné restauraci „U Márinky." Jednou, když byl uprostřed vaření, přišli ho navštívit jeho kamarádi. Karel poprosil maminku, aby dodělala, co právě připravoval, že se za chvilku vrátí. Karel se vrátil za dva dny. Maminka mu tenkrát řekla: „Karlíčku, Tebe utáhnou kamarádi na vařené nudli." A byla to pravda. Karel vždy měl a stále má hodně dobrých kamarádů a i on sám je nám dobrým kamarádem.

Karel byl citově vychován, právě tak jako všichni jeho sourozenci. Maminka Fišerová jim vždy na noc dávala pusinku. Největší trest pro ně byl, když někdo něco provedl, že nedostal na noc od maminky pusinku.

Karla Fišera jsem poznal v roce 1957, když jsem přijel z Brazílie do Ameriky. Karel „vévodil" tenkrát v „Sokolském sklípku" na východní 131. ulici se svou paní Colettou. Měli tenkrát malého synka Paula, který je dnes dospělým mužem. Je advokátem v Cincinnati Ohio. Pavel s manželkou se postarali o to, že Karel Fišer a Colette mají vnuka Justína. Karel Fišer vždy vaří jako doma u maminky. Rád jsem k němu chodil již do „Sklípku" na východní 131. ulici a rád k němu jezdím i nyní, do jeho restaurace v Elyria, Ohio. Je to sice trochu daleko, ale kdo by za dobrým kamarádem nejel. Tenkrát, když byl v „Sokolském sklípku," Karel přišel na nápad pořádat „Večer v Praze." Na jeden z prvních „Večerů v Praze" přijela Karlova maminka, které jsme předali kytici růží a jejího Karlíčka do její náruče. Tenkrát mamince Fišerové kapaly slzy lásky z jejích očí...

V té době jsme u nás v Clevelandu měli také fotbalovou jedenáckou. Hrávali jsme to docela dobře. Jezdili jsme na sportovní turnaje po celé Americe. Hráli jsme na Sjezdu „Československých sportovců v zahraničí" v Belcampu, Maryland, v Torontě, Kanada a několikrát v Chicagu, Illinois. Na naše populární sportovní turnaje přijížděli vždy hodně známých československých sportovců, kteří žili v zahraničí. Nejznámější z nich byl světoznámý a oblíbený hokejista Josef Maleček, který byl čestným předsedou „Československých sportovců v zahraničí."

Když Josef Maleček onemocněl, bydlel několik měsíců u Karla Fišera ve Vermilionu. Karel Fišer měl ve Vermilionu krásnou restauraci „Old Prague," kterou začal od píky a později ji prodal. V té době, když se již situace u nás doma změnila, přijížděli k němu známí sportovci z Prahy. Byl zde František Plánička, Josef Bican, Ota Hemele, Olda Nejedlý a mnozí jiní. Nevím, kolik z nich je ještě na živu. ale utíká to utíká... Je již později než se nám zdá.

Jsme rádi, že Karel Fišer oslaví svou „OSMDESÁTKU" ve zdraví a síle. Bude to překvapenka, na kterou Vás i on sám zve a rovněž i já, pisatel těchto řádků. Náhodou i já budu oslavovat právě v den, kdy se sejdeme, v neděli 2.září 2001 své „75." narozeniny. I přesto, že Karel Fišer je o pět let a jeden den starší, jsme dobří kamarádi. Někdy mi to připadá, jako bychom byli bratři. Moje „Malá dechovka" přijde zahrát Karlovi i mně a Vám všem k tanci a poslechu. Rozhodně si s „Malou dechovkou" zazpíváme: Skleničko ty skleněná, dobré vínko z těba, pozdrav Pán Bůh sklenára, který zrobil těba...

A než se rozejdeme do svých domovů, zazpíváme si ještě: Nikdy se nevrátí pohádka mládí, ze všech pohádek ta nejhezčí...

Lubomír Hromádka
Independence, Ohio USA.

Lubomír Hromádka

Rodák z Jičína, vzorný vlastenec, zasloužilý pracovník a funkcionář mnoha krajanských organizací, president Českého Guildu, který organizuje dobročinné akce na podporu Domova svaté Rodiny, jenž slouží pro nemocné postižené rakovinou, od mládí náružívý sportovec a především muzikant, který se svou „českou dechovkou" je známý po celé Americe, ve staré vlasti i jinde ve světě oslaví v kruhu rodiny a svých přátel

dne 2.září 2001

75. narozeniny

Milému jubilantovi, který má též „básnického ducha" a je horlivým dopisovatelem a přispěvatelem mnoha krajanských novin a časopisů a s jehož články se často setkáváme i na stránkách Hlasů národa k jeho životnímu jubileu z celého srdce upřímně blahopřejeme.

Milý pane Hromádko přejeme Vám do dalších let hojnost Božího požehnání, pevné zdraví a neutuchající pracovní elán a stálý životní optimismus. Kéž Vám nebeský Otec odplatí Vaši lásku, obětavost a dobročinnost pro blaho svých bližních. Kéž Vás Boží Syn naplňuje svým pokojem a je Vám stálým vzorem, když on sám kudy chodil dobře činil. Kéž Vás Duch svatý stále zahrnuje svými dary, především darem moudrosti a umění.

To vše Vám ze srdce přejeme a v modlitbě vyprošujeme a do ochrany Matky Boží Vás i Vaše blízké svěřujeme

Fr. Dušan Hladík
s redakční radou
a všichni přátelé z Chicaga

MLÁDEŽI

Co je někdy dobré na duši ...

Zmrzlina od Boha

Jednou jsem vzal naše děti do restaurace. Náš šestiletý syn se mne zeptal, zda může Pánu Bohu něco říci. Všichni jsme sklonili hlavu a on začal: „Bože, jsi dobrý a mocný! Děkuji ti za toto jídlo a budu ti děkovat ještě více, když nám objednáš zmrzlina jako zákusek. A prosím za svobodu a spravedlnost. Anen."

Kromě posměšků od vedlejšího stolu, uslyšel jsem poznámku jedné postarší paní: „Ach, kam se tato země žene! Dnes už děti ani neví, jak se modlit! Žádat Boha o zmrzlinu?! To jsem já nikdy nevyslovila!"

Když to náš synek uslyšel, vyhrkly mu slzičky a ptal se mne: „Udělal jsem něco špatně? Zlobí se na mne Bůh?"

Zatímco jsem synka ujišťoval, že to byla báječná modlitba a že se na něj Bůh určitě nehněvá, přistoupil k našemu stolu postarší muž. Mrknul na synka a řekl: „Nebuď smutný, Pán Bůh si určitě myslí, že to byla naprosto skvělá modlitba!"

„Opravdu?" nevěřil synek.

A muž ukázal na tu paní, co měla důležité poznámky a s vážným výrazem ve tváři zašeptal: „To je hodně špatné, když Boha v životě nepožádala o zmrzlinu. Malá zmrzlina je někdy dobrá na duši."

Přirozeně, že jsem dětem tu zmrzlinu koupil. Synek se chvilku na pána díval a pak udělal něco, co si budu pamatovat celý život. Vzal svůj zmrzlinový pohár, beze slov dokráčel k oné dámě a postavil ten pohár před ni. S velkým úsměvem jí řekl: „To je pro vás, madam. Zmrzlina je někdy dobrá na duši. A ta moje duše už dobrá je..."

Laurie Marek, z časopisu Brouček 8/2001

Biblické hádanky

Ještě jednou proroci a proroctví

1. Kterému prorokovi na Boží příkaz nosili havrani chléb a maso?
- a) Mojžíšovi
- b) Eliášovi
- c) Danielovi

2. Kdy žil prorok Nátan?
- a) v době soudců
- b) v době babylonského zajetí
- c) v době krále Davida

3. Který prorok zázračně vylovil sekeru spadlou do vody?
- a) Abdiáš
- b) Jonáš
- c) Elizeus

4. Kdo vyložil sen o sedmi tučných a hubených kravách?
- a) Ezechiel
- b) Daniel
- c) Josef Egyptský

5. Který prorok byl v ohnivém voze uchvácen do nebe?
- a) Eliáš
- b) Elizeus
- c) Ezechiel

6. Kdo předpověděl, že Izraelský národ půjde do babylonského zajetí?
- a) Ámos
- b) Jeremiáš
- c) Micheáš

7. Kdo předpověděl, že se Mesiáš narodí z panenské matky?
- a) Izaiáš
- b) Zachariáš
- c) Daniel

8. Kdo viděl otevřené nebe a Syna člověka po Boží pravici?
- a) Samuel
- b) David
- c) Štěpán

9. Co předpověděl Ježíš o zkáze Jeruzaléma?
- a) zbořte tento chrám a já jej do tří dnů zase postavím
- b) v Jeruzalémě nezůstane kámen na kameni
- c) bude zničen ohněm a sírou

10. Kolik pečetí měla Kniha života podle vidění svatého Jana v Apokalypse?
- a) tři
- b) sedm
- c) dvanáct

Správné odpovědi: 1b, 2c, 3c, 4c, 5a, 6b, 7a, 8c, 9b, 10b

lidské odpadky a proto ideologická nenávist po nich slídila jako po prašivé zvěři.

»Je to Pfaffe (kněžour)«, řekl s pohrdlivým pošklebkem Lagerführer a obrátil se na Palitsche. A z tohoto pošklebku páter Kolbe vyčetl jistotu, že jeho žádost bude vyslyšena.

»Přijímám«, to byla Fritschova odpověď. A Palitsch udělal čáru přes číslo 5659 seržanta Gajowniczka a nahradil ho v seznamu číslem 16670 pátera Kolbeho.

Všechno v pořádku. Výpočty vycházejí. Avšak tábor, jak se zdálo, údivem zkameněl. To se ještě nikdy v táboře Osvětim nestalo, aby vězeň obětoval svůj život za druhého zcela neznámého vězně.

Po prvé v tmavé říši nenávisti zazářilo oslnivé světlo úkonu lásky.

Nařídili jim svléci se a nechali jim jen potrhanou košili, a tak bosé v řadě jeden za druhým je pod dozorem doprovázeli k bunkru. Páter Kolbe byl poslední v řadě: s hlavou mírně nakloněnou nalevo, jeho rty se tiše pohybovaly šeptajíce modlitbu: »Moje Královno, moje Paní, moje Matko; ó »Mamuša«, dodržela jsi své slovo. Právě pro tuto hodinu jsem se narodil!« a v jeho srdci se rozezpíval ráj.

Tam nad drátěným plotem, nabitým elektrickým proudem, slunce barvilo horizont. A brzy nato ohnivý kotouč zapadl za dalekými bažinami; nebe se zalilo liturgickou barvou mučedníků.

»Byl to úžasný západ, západ nikdy nevidaný«, bude jednou vypravovat o onom rudém večeru několik málo očitých svědků, co zůstalo na živu.

Když ona desítka prošla zakázanou zdí bloku č. 13, noční stíny už zahalovaly tábor. Nařídili jim sestoupit do bunkru. Silné stěny několika cel nemohly zadržet zvířecí nářek společné bolestné agónie dvaceti dalších nešťastníků, za živa pohřbených už před několika dny, a odsouzených umřít zde hladem a žízní neodvolatelným nařízením Fritschovým.

»Svlékněte se!« nařídili esesáci z disciplinární setniny. Plni strachu, většina si doslova strhávala se sebe košili, jen aby rychle poslechli. Páter Kolbe v tom okamžiku myslil na to, že také Pán Ježíš zemřel na kříži nahý a také on z celé své lásky poslechl. Otevřeli bránu a surově strčili dovnitř temné cely deset odsouzenců.

Když se brána zavřela, každý parsek světla zhasl, poslední nitka naděje se přetrhla. Od toho okamžiku nic, vůbec nic jim nepodají k uchování posledního plaménku života. Od té chvíle nastane pro každého z nich a pro všechny společně nejdelší a nejkrutější ze všech agónií, poslední věčná kapitola jejich tragédie, kapitola, navždy zapečetěná tajemstvím onoho hrobu ...

Ale přece tomu tak nebude: jeden člověk přežije a bude o této kapitole vypravovat: Polák, Bruno Borgoviec, sekretář, tlumočník a hrobník v bunkru smrti. Jeho výpovědi nám dovolí zrekonstruovat přesně tuto kapitolu.

Stráže SS odcházely jeden za druhým. Poslední se u brány zastavil a zahulákal tato hrozná slova: »Ihr werdet eingehen wie die Tülpen« (Vyschnete tu jako tulipáni).

stahovaly. Někdo už se svalil na zem v mdlobách. Když nepřišel k sobě ranami kopanců, vytáhli ho ven za nohy a hodili ho do kouta prostranství. A jak ubíhaly hodiny, ti co takto omdleli, byli naházeni jeden na druhého na jednu velkou hromadu. Těm, co úpal vydrželi, strašně naběhla tvář, začala se jim točit hlava a dělaly se mžitky před očima.

Konečně v 15 hodin půlhodinová přestávka pro opožděný oběd. Rafinovaně to povolil »Psí čumák«, aby každý vydržel do večera, až začne opravdové mučednictví pro deset, které si sám vybere.

A hned po obědě tito nešťastníci byli znovu zahnáni do pozoru a přinuceni zůstat tak až do západu slunce. Hromada omdlených každou hodinu vzrůstala.

V 18 hodin ostatní bloky se vrátily do tábora jako každodenně železnou bránou, která s cynickou jízlivostí je zdravila velkými písmeny: »Arbeit macht frei« (Práce osvobozuje). Jako vždy se seřadili na prostranství k obvyklému apelu.

Lagerführer Fritsch vyslechl hlášení podřízených a pak zamířil k bloku č. 14. Dva kroky za ním ho následoval Palitsch, jeho pobočník, několik metrů vzadu, rozestaveni do půlkruhu, stála skupinka esesáků, každý ozbrojený od hlavy k patě.

Když se velitel zastavil s rozkročenýma nohama před svými obětmi, po táboře se rozhostilo hrobové ticho.

Fritsch několik minut vychutnával toto hrozné hluboké ticho a konečně ho přerušil: »Uprchlík se nenašel. Deset z vás zemře v bunkru hladu. Příště jich bude dvacet.«

Rozsudek byl vynesen. Každý vězeň z bloku č. 14 se cítil odsouzen. Z čela, od strachu zsinalého, stékaly ledové potůčky potu.

»Teď přijdu na řadu já ...«

»Už jde na mě kat ...«

»Pane, ať třeba umru, ale ne takhle ...«

»Psí čumák« si prohlížel první řadu a už si vybral, pak druhou a třetí a do každého vězně zarazil svůj zrak a u každého vychutnával hrůzu. Jeho kroky zaznívaly pomalým rytmem pohřebního průvodu.

Fritsch měl rád teatrální gesta. V jeho uších zněly wagnerovské melodie, zatímco procházel řadami stínů jako anděl smrti.

Náhodou se zastavil před některým smrtelníkem. »Utevři hubu!« zařval vždycky svou špatnou polštinou. »Ukaž zuby! Vyplázni jazyk!« a pomalu si důkladně prohlížel ústní dutinu své oběti jako řezník dobytek, určený na jatky. Chtěl si vybrat ty nejsilnější? Chtěl vyřadit nejslabší? Kde pak! Vybral si, jak ho to napadlo, a »zdravotní inspekce« byla jen divadelní kulisa.

Po každé prohlídce úst Fritsch nepochybně ukázal prstem na číslo přišité na vězňově kazajce vlevo na prsou.

»Tenhle ten«, řekl a Palitsch připsal nové číslo k seznamu odsouzených.

Vybraní, jeden po druhém, s bezkrevným obličejem a strhaným zrakem byli vytrženi z řady, až se četa smrtelníků naplnila.

»Na shledanou, přátelé«, pronesl jeden z nich a rukou zamával těm, co osu-

du unikli, »nahoře se shledáme, kde vládne opravdová spravedlnost! «

»Ať žije Polsko«, zvolal mladík, »obětuji za ně svůj život! «

»A pak ještě nezkrocené vzlykání zoufalého otce: »Ubohá moje ženo, ubohé moje děti, sbohem, sbohem...« Byl to seržant František Gajowniczek, co tak naříkal a rukama si zastíral tvář.

»Zujte si boty! « Nařizovali esesáci.

Dřeváky se sesuly na zem. Také toto patřilo k tomuto obřadu; oběti měly být vlečeny k smrti bosé.

V řadách těch, co byli ušetřeni, zatím hrůza přenechala místo pocitu úlevy. Po tolika hodinách děsného napětí, v prsou nejednoho začalo srdce opět bušit blahou radostí.

Kdo neprožil osobně hrůzy koncentračního tábora, sotva dovede pochopit a ospravedlnit jisté duševní stavy: hlad, který každým dnem se stává krutějším, může tě přivést tak daleko, že napadneš svého druha, vyhladovělého stejně tak jako ty, živoucího kostlivce jako jsi ty, jen abys mu vytrhl z rukou kousek chleba; za to může nelidská krutost dohlížitelů, kteří si bezdůvodně na tebe zalezou a stále metodicky hodinu za hodinou snižují tvou lidskou osobnost podle přesně vypracovaného vědeckého programu, poněvadž dřív, než tě zabijí, chtějí tě přitisknout a zničit; a přece trvá zoufalé lpění na životě, tím spíše, když to znamená »ještě žít« - jak tomu bylo v případě těch nevybraných z bloku č. 14 - uniknout nejkrutějšímu způsobu smrti ...

A přece zde v řadách těch, co unikli pozvolné agónii bunkru, v tomto okamžiku všeobecného uvolnění, uzrálo v jednom člověku zcela nečekané rozhodnutí.

Z řady vykročil muž - bylo to »číslo 16670« - a rozhodným krokem zamířil k veliteli tábora. Jako tiché šumění větru neslo se od jednoho bloku ke druhému šuškání po všech řadách velkého prostranství.

»Kdo to je?«

»Co to dělá?«

»Co vlastně chce?«

»Zbláznil se?«

Ani nejstarší obyvatelé tábora Oswiečim se nepamatovali, že by se někdo odvážil bez přímého rozkazu porušit řadu, projít středem svých druhů a především vystoupit na otevřené protranství a přímo předstoupit před »Psí čumák«.

Přestupek železné táborové kázně byl tak veliký a neuvěřitelný, že tu byly dvě právě tak veliké a neuvěřitelné skutečnosti: první byla ta, že nikdo z hlídačů, co byli přítomni a byli zvyklí zmačknout kohoutek pušky na první podezřelý pohyb, nevystřelil ránu; druhá skutečnost byla, že hrozný Lagerführer Fritsch, když viděl bezbranného člověka pevným krokem přicházet k sobě, uskočil dozadu a mžikem vytáhl z pouzdra P 38 s dlouhou hlavní. »Stát! « zařval přiškrceným hlasem, »co chce ten špinavý Polák? «

Řadami se opět přeneslo tiché zašumění.

»To je páter Kolbe! ...«

» Vskutku, to je páter Maxmilián Kolbe! ...«

»Františkán z Nepokálanova ...«

»Číslo 16670« dostalo konečně jméno. Páter Maxmilián Kolbe, zakladatel Nepokálanova, »města neposkvrněné Panny«. Ale co chce ten »špinavý Polák« od čistokrevného germána Fritsche?

Smeknul čepici a postavil se důstojně do pozoru před velitelem tábora. Byl klidný a usměvavý svýma laskavýma očima, vysoký, poněvadž vyhublost ho ještě více protáhla, bledý v obličeji, jako by byl průsvitný, s hlavou poněkud nakloněnou nalevo.

Řekl téměř potichu: »Chtěl bych zemřít na místo jednoho z nich« a ukázal na skupinu deseti odsouzených do bunkru, seřazených mezi biřici.

V udiveném zraku »Psího čumáku« přeběhl stín nejistoty. To co uslyšel, přesahovalo natolik jeho intelektuální schopnost, že na okamžik měl pochybnost, zda se mu to nezdá.

A přece nesnil. Tento všemohoucí muž, který nesnesl námitky proti svému rozkazu, neoblomný, který nezměnil nikdy své rozhodnutí, krvelačník, který svou P 38 zastřelil chladnokrevně každého, kdo se mu postavil na odpor, tento muž oslněn jasem klidného pohledu onoho člověka, nenalezl slovo, aby se zmohl na nějakou otázku.

»Warum?« (Proč?)

Nikdy se nestalo, aby Lagerführer přímo mluvil s nějakým »číslem« svého tábora, nebo dokonce s ním diskutoval.

Páter Kolbe ihned pochopil, že jeho heroický postoj v tom okamžiku by mohl všechno zhatit. Je lépe ulehčit katovi ústupek, který se očividně ocitnul poprvé v nesnázi, a připravit mu cestu odvoláním se na nepsaný, zato však základní paragraf nacistického zákona: nemocní a slabí musí být vyhlazeni.

»Jsem už starý a k ničemu«, odpověděl.

»Můj život neslouží už k ničemu ...«

»A za kterého chceš umřít?« zahulákal Fritsch stále bezradný.

»Za toho. Má manželku a děti...« a prstem ukázal za řadu ocelových helmic esesáků na seržanta Františka Gajowniczka, který dosud naříkal a rukama si zastíral tvář.

»A ty, kdo jsi?« vyhrkl ze sebe Fritsch.

»Katolický kněz.«

Neřekl »řeholník«, neřekl »františkán«, neřekl »zakladatel Armády neposkvrněné Panny«. Jednoduše »kněz«. A řekl to s pokorou. A řekl to, aby Fritschovi dal záminku, jež by ospravedlnila změnu učiněného rozhodnutí.

Kněží totiž podle oceňování katů z Osvětimi - jestliže si slovo »oceňování« může ponechat svůj význam, mluvíme-li o faktech, které se přihodily v tomto pekle, ohrazeném drátěným plotem - kněží tedy zaujímali předposlední kategorii. Poslední byla vyhrazena podle rasového práva židům. Ale po »sviňských židech« přišli na řadu hned »sviňští kněžouři«, die schweinerischen Pfaffen, a těm byly přiděleny nejnamáhavější práce, a na ně dopadaly s velkou oblibou kopance okovaných bot. Pokořeni a pošlapáni, byli považováni za

2001 CEELI Award Ceremony and Luncheon

Luncheon Co-Sponsors

American Friends of the Czech Republic
Center for International Business &
Trade Law of The John Marshall Law School
Chicago Sister Cities Program
Clerk of the Circuit Court of Cook County
Consulate General of Lithuania
Consulate General of Romania
Consulate General of Ukraine
Czech Catholic Mission
Czechoslovak American Congress
DuPage County Bar Association
Law Office of Christopher Kendall
Lithuanian - American Bar
Administrative Law Section
Business Law Section
Environment, Energy, and Resources Section
Government and Public Sector Lawyers Divis.
International Law and Practice Section
Judicial Division
Labor and Employment Law Section
Law Practice Management Section
Real Property, Probate and Trust Law Section
Standing Committee on Law and Nat. Security

Saturday, August 4, 2001 Chicago

Presentation of the 2001 CEELI Award

Robert E. Hirshon
President-Elect of the American Bar Association

His Excellency

Václav Havel

President of the Czech Republic

CEELI

The Central and East European Law Initiative (CEELI), a public service project of the American Bar Association (ABA), advances the rule of law in the world by supporting the legal reform process in Central and Eastern Europe and the former Soviet Union. Since CEELI's inception in November 1990, more than 5,000 lawyers, judges, and academicians have volunteered their legal expertise in over 20 countries. Contributing to one of the most far-reaching political and economic transformations of this century, this effort has made CEELI the most extensive international legal assistance project ever undertaken by the ABA.

The CEELI Award

The CEELI Award was established in 1994 to honor leaders, and the countries they represent, for their efforts to implement democratic and market reforms in Central and Eastern Europe and the former Soviet Union. Their willingness to advance the rule of law, despite individual sacrifice, promotes stability in the world, protects individual rights, addresses ethnic tensions, and strengthens the creation of a civil society.

Invocation in this ceremony delivered
by our Czech missionary Rev. Dušan Hladík

Všemohoucí Bože, ty řídiš všechno na nebi i na zemi. Uděl pokoj svému lidu a shlédni milostivě na toto shromáždění asociace amerických právníků (American Bar Association – Central and East European Law Iniciative), které se dnes sešlo, aby ocenilo zásluhy prezidenta České republiky Václava Havla.

Dobrý Bože, ty jsi od počátku vložil do lidského srdce hlas svědomí, aby učil člověka konat dobro a varovat se zlého. Se svým vyvoleným národem jsi uzavřel na hoře Sinaji smlouvu a prostřednictvím Mojžíše mu dal desatero přikázání. Když jsi ustanovil předáky a soudce lidu, přikázals jim, aby rozhodovali spravedlivě a bez ohledu na vznešenost osoby. A když jsi poslal na svět svého Jednorozeného Syna, Ježíše Krista, nepřišel Tvůj zákon zrušit, ale naplnit a jeho přikázání shrnul do svého mravního odkazu pravdy, dobroty a lásky.

Nejvýš spravedlivý Bože, dej ať ti, kteří mají v rukou moc a rozhodují o spravedlnosti, jednají podle pravdy a práva, nehledí na osobu, nenadržují bohatým a neutiskují chudáky a nenechají se ovlivnit špatnými názory většiny. Kéž jsme si všichni vědomi toho, že jednou budeš, Bože, při posledním soudu hodnotit ty nás.

Ze svatyně nebes žehnej, Bože, svému lidu!

Na přímluvu svatých Cyrila a Metoděje, kteří na Velkou Moravu přinesli z Byzance před jedenácti stoletími křesťanskou víru a spolu s evangeliem dali našim předkům i občanský řád a první zákony. Na přímluvu svatého Václava, českého knížete a mučedníka, který položil základ české státnosti a smlouvami s okolními velmocemi zajistil zemi mír a pokoj. Žehnej, Bože, České republice a jejímu prezidentovi Václavu Havlovi! Žehnej Americe a jejím politikům a státníkům!

Všemohoucí, věčný Bože, lidská srdce i osudy národů jsou ve tvých rukou. Veď všechny, kdo jsou odpovědni za společnost a stát, aby všude na světě hájili svobodu svědomí a všechna lidská práva, aby prosazovali spravedlnost a mír a usilovali o rozvoj národů. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Almighty God who rules over heaven and earth, grant peace to your people.

Look graciously upon this gathering of members of the American Bar Association and their guests. They have gathered here today to pay tribute to the President of the Czech Republic, Mr. Václav Havel, for his meritorious achievements.

Merciful Lord, you have placed the voice of conscience into each human heart so that every person would distinguish between good and evil. You entered into a covenant with your chosen people on Mount Sinai and through their leader Moses you presented them with the Ten Commandments. When their chieftans and judges were chosen, they were instructed to rule impartially, without regards to class or rank of an individual. When you sent your only begotten Son, Jesus Christ, into this world, it was not to do away with your commandments, but to fulfill them and to incorporate them into the moral legacy of truth, goodness and love.

Most sovereign Lord, grant prudence to those who hold earthly powers in their hands and arbitrate disputes, so that they act in accordance with truth and justice. Grant to them the wisdom to refrain from favoring the rich and powerful, from persecuting the poor and powerless, and from being influenced by false viewpoints of those who harbor prejudice and bigotry in their hearts. May all of us remain aware of the fact that on the final day of judgment you will be the supreme judge of our lifelong conduct.

Lord, bless thy people and hear the intercessions of Saint Cyril and Methodius, the patron saints of Europe. They brought Christianity and literacy from Byzantium to our ancestors in the Great Moravian Empire, some eleven centuries ago. Along with the Gospels they brought to them the moral and civil code and fundamental rules of ethical conduct. Hear the intercessions of Duke Wenceslas, martyr and patron saint of Bohemia, who laid the foundations of Czech statehood and by judicious negotiations with neighboring superpowers he secured peace and tranquility to his realm. Bless dear Lord the Czech Republic and its President, Václav Havel. Bless the United States of America, its statesmen and all elected and appointed officials.

Almighty and eternal God, all human hearts and destinies of all nations are in your merciful hands. Lead all those who are responsible for the well-being of the state and society so that they would always defend the freedom of thought, protect all human rights, and promote justice, peace and progress in all countries of this world. This we ask through Christ, our Lord. Amen.

CZECH CATHOLIC MISSION

at the Our Lady of the Mount Parish of the Archdiocese of Chicago
2414 South 61st Avenue, Cicero, Illinois 60804
Tel.+ Fax: (708) 656 - 7472 Mobil: (708) 533 - 1050

August 15,2001

The Hon. George W. Bush
President of the USA
1600 Pennsylvania Ave. NW
Washington, D.C. 20500-0001

Dear Mr. President:

When you consider amnesty and an opportunity for citizenship for the multitude of illegal workers from Mexico, please, don't forget the less numerous illegal workers from Central and Eastern Europe.

They too came because of economic hardship and desire to see America. They have become a valued part of the work force cleaning houses, taking care of the sick and disabled and of children, doing construction work and repairs and whatever else was available.

On the average, these workers are well educated and ambitious and they were screened at the US airports.

They appreciate the US because they know the difference. I am certain they will make grateful citizens and tax payers.

Sincerely, your supporter

Rev. Dušan Hladík

Rev. ThDr. Dušan Hladík
Czech catholic Missionary
2414 S. 61st Ave.
Cicero, IL 60804

Tento dopis zaslala Česká katolická misie v Chicagu presidentovi Spojených států Georgu W. Bushovi, aby podpořila legalizaci pobytu našich krajanů, kteří v nedávné době přišli do USA. Je všeobecně známé, že se připravuje amnestie pro cizince ilegálně se zdržující a pracující na území USA. Velmi se mluví o tom, že amnestie bude především pro cizince Mexického původu. Je třeba však dosáhnout toho, aby amnestie byla pro všechny, tedy i pro naše krajany z Česka a Slovenska. Z řad amerických občanů, usedlíků, kteří jsou českého původu vychází iniciatiava, aby co nejvíce našich lidí, kteří již trvale žijí v USA, svými dopisy intervenovali na nejvyšších místech – u prezidenta USA, svých senátorů a pod., aby bylo dosaženo zákona, který by nebyl diskriminační, ale stejnou měrou pomohl k legalizaci pobytu všech cizinců na území USA. Podobné iniciativy se dějí rovněž v řadách Poláků, Litevců, Ukrajinců a dalších evropských národů. Prosíme Vás proto, napiště na nejvyšší místa co nejvíce podobných dopisů, jaký zaslala naše misie. Tím můžete velice pomoci našim krajanům, kteří nedávno do Ameriky přišli.

HLASY NÁRODA – VOICES OF THE NATION Čtrnáctideník České katolické misie v Chicagu – Vydává Česká katolická misie při farnosti Panny Marie Svatohorské, 2414 S., 61st Ave., Cicero, IL. 60804. Published bi – weekly by: Czech Catholic Mission at Our Lady of the Mount Parish, 2414 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804. Mobil: (708) 533 - 1050, Telefon + Fax: (708) 656 - 7472, E-mail: czechmission@designtrax.com Řídí – Editor: Fr. Dušan Hladík s redakční radou. Application to mail at periodicals postage rates is pending at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to: HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION, P.O. Box 508 576, Cicero, IL 60804. Roční předplatné (25 čísel) – Subscription prices per year (25 issues): USA $35, Canada $38, Cizina $40, letecky + $30. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah.

Košice, a splendid Metropolis of east Slovakia

Košice is the largest and most industrialized city of Eastern Slovakia as well as its principal transportation center. The current population of 250,000 makes it the second largest Slovak city, after Bratislava. Košice is idyllically located in the foothills of the Slovenské Rudohorie (Slovakian Ore Mountains), at the point where the Hornád River exits from the picturesque wooded valley and continues into the broad plains.

The Spiš Chronicle, the oldest document recording the history of this region in 1230 mentions a monastery being founded here in 1216. Other, less easily authenticated records seem to indicate that the site was inhabited by Slavic people as early as 400 B.C. After the first Tatar invasions German settlers began to arrive. In 1342 it became an independent royal town and grew into an important trade and early manufacturing center. In 1369 it obtained its own coat of arms the first such urban symbol granted to a medieval town in central Europe. By 1400 Košice was one of the most important cities in the Hungarian Empire and was known by its Hungarian name, Kassa.

Košice was fortified in the 16th century, when Europe was invaded by Turks. At one point it became a temporary capital of Hungary, after the fall of Buda to the Turks. The year 1657 marked the foundation of the University of Košice, sanctioned by the Golden Bull of 1660 by Emperor Leopold I. The town's importance as a commercial center declined at the beginning of the 18th century, but during the 19th century Košice experienced a rapid industrial development, largely due to the presence of iron ore in the nearby mountains. Renewed commercial progress resulted from the construction of major railroad connecting Košice with Pest – Vienna – Veradin and the neighboring towns of Bohumín and Prešov.

During World War II., pro – German government of Hungary occupied Košice from 1938 until its liberation, and Košice became, for a short time, the temporary seat of the provisional Czechoslovak government. On April 5, 1945, Košický vládny program (Košice Government Program) was declared here which set up the blueprint for the postwar Czechoslovak government. This plan favored leftist political reforms, delivering the fate of Czechoslovakia into the hands of ruthless, Soviet oriented communists. The communist leadership under Slovak – born President Gustav Husák especially during the period of the so – called Normalization turned Košice into vast industrial complex of iron and steel works, despite inadequate supplies of water and diminishing supplies of iron ore. It proved to be the most blatant, and ecologically speaking, the most devastating industrial venture in modern Slovak history.

On the brighter side of the coin, however, the historic town center is a national monument. The Cathedral of Saint Elizabeth rises above the Námesti slobody (Liberty Square). It is considered by experts to be the most beautiful Gothic church in the country. The north door, the porta aurea dating from 1460, frames a statue of the patron saint under a tympanum relief of the Last judgment. The magnificently carved high altar, completed a few years later, describes 12 scenes from the life of St. Elizabeth. The cathedral was built between 1382 and 1508. The western facade is framed by two towers, one tall and octogonal, the other stocky with Gothic detailing. The free – standing belfry, Urbanova veža, and the cemetery chapel, dedicated to St. Michael, complete the architectural ensemble of the square. Just outside the Municipal Park is the Jakabov Palace, an interesting pseudo – Gothic mini – palace built by a rich Hungarian aristocrat at the beginning of the 20th century. It is here where President Edward Beneš stayed in 1945. Other local architectural landmarks include the Mikluš Prison (Miklušova väznica) which used to form part of the fortifycations and contains medieval torture chambers. Katova bašta (Executioner's Bastion) is a zoological museum today. The baroque Jesuit Church (Kostol jezuitov) is a replica of the Church of Il Gesu in Rome. In the middle of Hlavné námestie (Main Square) is the neo – Reneissance Štátne divadlo (State Theater). Inside the main museum of Košice is the dazzling Košický zlatý poklad (Košice Gold Treasure) – some 2920 gold coins minted in Kremnica, stashed in the wall of a house called Spiš Chamber, and accidentally discovered during renovations in 1935.

St. Elizabeth's cathedral at Košice

Despite the damaged ecological environment, Košice remains a priceless source of artistic treasures that are well maintained, awaiting dauntless travelers to this somewhat remote eastern metropolis of Slovakia.

Czech compatriot

Photo on back page:
Košice: The view (from the St. Elizabeth's cathedral's tower) of the city historic center. In the foreground the building of the State Theatre - on the right the Premonstratensian Church built on the spot where the Košice's Martyrs were tortured to death.

